

№ 131.

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw. św. Symforyana M.
Piąt. św. Filipa.
Sob. św. Bartłomieja.
Niedz. św. Ładwika Kr.
Pon. św. Ireneusza.
Wt. św. Relikwi Kaz.
Śr. NMP. Jasnogórskiej.
Wschód słońca godz. 4 m. 55
Zachód słońca godz. 7 m. 10
Dług. dnia godz. 14 m. 15
Ubyło „ godz. 2 m. 50

CENA PRENUMERATY:

W ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

Zagranicą:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10.

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefonu № 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Czwartek, dnia 22 sierpnia 1912 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke;
w Zgierz, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Merkrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rab. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honoraryum Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rab. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu.

Teatr „SCALA“

Łódź, ul. Cegielińska 18.

!!! Wielkie Inauguracyjne Przedstawienie !!!

Dnia 1-go Września 1912 roku.

DYREKCYA.

7-mio klasowy zakład naukowy żeński

zatwierdzony przez Komisję imatrykulacyjną z prawem wstępu na Wszechnice w Szwajcaryi

MARYI PRUSZYŃSKIEJ, Kamienna 10,

zawładania Szanownych Rodziców i Opiekunów, że egzaminy do 7-iu klas włącznie dla nowowstępujących uczennic i powakacyjne rozpoczną się w dniu 27 sierpnia r. b. Oprócz przedmiotów w zakresie nauk wchodzących, uzyskawszy pozwolenie od władzy szkolnej; wykładane są przez p. Mantinbanda: buchalterya, arytmetyka handlowa, korespondencya. Odbywają się lekcye śpiewu, gry na mandolinie, tańca, słoju i gimnastyki rytmicznej. Kancelarya otwarta od 9-ej rano do 4-ej po południu. 2581

W niedzielę 25 b. m. o godzinie 3-ej po poł. odbędą się na cykłodromie w Helenowie pierwszy i jedyny raz

Wyścigi psów i maskarada psów

Do wyścigu przypuszczone są psy nietresowane. Wszystkie ras i psy nie rasowe. Kto chce aby jego pies brał udział w wyścigach niech śpieszy go zapisać. Zapisy przyjmuje Rudolf Kwis w Hotelu Mantejfla 45, w czwartek 22-go, w piątek 25-go, w sobotę 24-go b. m. od godziny 12-ej do 5-ej po południu. Za wyścigi nagród 22 medali złotych i srebrnych. Dla czworonogich wyścigowców wyznaczone 22 nagrody w postaci złotych i srebrnych medali i 5 oddzielnych nagród za najładniej ukostyumowane psy. 5046

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

Dr. S. Kantor

obecnie mieszka:

Piotrkowska 144, róg Ewangelickiej

Telefon 19-41.

2567

Prasa włoska o wojnie.

Od pewnego czasu często rozchodzą się wiadomości o rokowaniach, jakie w Szwajcaryi toczą się rzekomo pomiędzy włoskimi a tureckimi pełnomocnikami w sprawie zawarcia pokoju. Opinia europejska wiadomości te przyjmuje chłodno, z potrzebną rezerwą, nie przywiązując do nich większego znaczenia. Jedyny wyjątek stanowi prasa wiedeńska, która entuzjastycznie się nim, oddaje się złudzeniu, że zawarcie pokoju pomiędzy Włochami a Turcją jest kwestyą najbliższej przyszłości. Wobec tego zasługują na uwagę opinie dzienników włoskich, jako bezpośrednio w sprawie całej interesowanych. Podnoszą one prawie jednogłośnie, że o zawarciu pokoju w obecnych warunkach mowy być nie może. Z tego zarówno rząd, jak naród włoski doskonale zdają sobie sprawę. „Jest zupełnie błędna i fałszywą opinią—pisze np. „Popolo Romano”—że w włoskich kołach rządowych panuje przygnębienie i że koła te przychodzą do wniosku, iż pokój za każdą cenę winien być zawarty. Przeciwnie, tak w sferach rządowych, jak w całym narodzie włoskim przeważa silna wola prowadzenia wojny tak długo, dopó-

ki Włochy nie osiągną tego, czego żądają. Może turkom, albo ich przyjaciółom zależy na zakończeniu wojny, ale Włochy o tem nie myślą“.

Dziennik „Avanti“ podnosi, że nie tylko we Włoszech ale i w Turcyi opinia publiczna nie zachwyca się sprawą zawarcia pokoju. W Turcyi za obecnego ministerstwa sytuacja jest pod tym względem taką samą, jaka była dawniej“.

„Tribuna“ zamieszcza statystykę ludności w Trypolisie z lipca roku zeszłego. Według spisu tego miasta Trypolis liczy 10,362 turków i arabów, 121 greków, 63 ormian, 4292 żydów, 4 katolików i 4 łacinników. Na całą zaś Trypolitanię przypada 271,367 męskich mieszkańców wyznania mahometańskiego. Po przytoczeniu cyfr tych dziennik włoski przychodzi do następującego wniosku: „Choćby statystyka powyższa nie zupełnie odzwierciedlała istotny stan rzeczy, daje ona przecież pewen pogląd na sytuację. Jeżeli wobec tego uwzględnimy, że 20 procent męskiej ludności nadaje się do służby wojennej, natenczas na Trypolitanię przypadnie około 50,000 do 60,000 mężczyzn, których w pole wysłać można. Od lipca przecież w roku zeszłym zginęło w wojnie co najmniej 15,000 do 20,000 ludzi. Jeżeli tylu nie zostało zabitych, to tak poranionych lub chorobami rozmaitemi zdziesiątkowanych, że obecnie nie są zdolni do służby wojennej. Nadto poddało się włochom około 10,000 arabów, tak że turcy w chwili obecnej nie rozporządzają większą liczbą jak 25,000 do 30,000 ludzi. Cyfra ta jest przecież za wysoka, bo w gruncie rzeczy koło Trypolisu znajduje się zaledwie 12,000 ludzi, którymi Turcyja rozporządza. Nieprawdziwemi są więc przechwałki tureckie, podnoszące, że ludzi w Trypolisie mają aż nadto wiele.

Z powodu tego taktyka włoska powinna

przedewszystkiem wychodzić z założenia, aby kadry nieprzyjacielskie ustawicznie niepokoić, zaczepiać i nie dać im ani chwili wypoczynku i wytchnienia. Należy je zdemoralizować i podkopać w nich zupełnie wiarę w możliwość zwycięstwa. Jedną jeszcze okoliczność wchodzi w rachubę, o czem włosi zapominać nie powinni. A mianowicie, że połowa ludności zamieszkuje wybrzeża morskie, że znaczniejsze centra znajdują się tylko w Tarunie i Garuan, które zresztą położone są tylko o kilka marszów od morza.

Problem jest zatem inny od tego, jaki mieliśmy w Eerythrei, i różniący się od tego, jaki francuzi w Algierze rozwiązać musieli. Jeżeli bowiem wybrzeże jest w naszym posiadaniu i zdobędziemy dwa wyżej wspomniane punkty strategiczne, natenczas naszą akcyę militarną uważać musimy za skończoną. Przypuszczając należy, że jeszcze w ciągu roku bieżącego ostatnie to zadanie spełnimy. Wtedy też zawarty będzie pokój, bez względu na to, czy Turcyja będzie go chciała, czy nie. O pozwolenie pytać się jej nie będziemy“.

Tyle „Tribuna“. W artykule jej ujawnia się wiele zarozumiałości i buty, a przedewszystkiem opinia dziennika włoskiego zdradza wielką niezajomość stosunków w Trypolisie. Wszyscy bowiem znawcy terenu i stosunków w Tripolisie pochodzą w głąb kraju, do czego „Tribuna“ nawołuje, uważając za najtrudniejsze zadanie dla włoskiej administracyi wojskowej. Tymczasem dziennik włoski, oddając się optymizmowi, sytuację taką wyobraża sobie jako ogromnie łatwą, nie przedstawiającą żadnych prawie trudności.

Nie brak przecież wśród prasy włoskiej dzienników, które na położenie poważniej i krytyczniej się zapatrują. „Popelniamy błąd: po błędzie—czytamy w jednym z nich—dzienniki nasze zamieszczają ilustracye i fotografie oficerów i szeregowców, którzy wzięli udział w tej lub owej potyczce. Niewątpliwie potyczki te mają pewne znaczenie, ale nie są znów nadzwyczajnymi dziełami bohaterstwa, za jakie uważa się je w pewnych kołach. Ten sposób przedstawiania sytuacji wojennej określić należy jako niezdrową wzajemną adoracyę, która prowadzi ostatecznie do ośmieszenia Włoch w opinii europejskiej. Gdyby tej śmiesznej przesadzie, w którą popada część prasy włoskiej, wiarę dać chciano, natenczas powinniśmy byli w ciągu całej wojny co najmniej 50,000 nieprzyjaciół trupem położyć i tyluż zabrać do niewoli. Ten heroizm samochodzyczny zaczyna wprost śmieszne formy przybierać. Nie ulega wątpliwości, że nasze wojsko i flota nasza mężnie walczyły i walczą, za co należy się

im cześć i uznanie ze strony całego narodu włoskiego. Ale z tego nie wynika, żeby masowo fabrykować bohaterów, zachowajmy więc umiarkowanie i nie ośmieszajmy się wobec Europy“.

W dalszym jednak ciągu swoich wywodów dziennik wspomniany po tej surowej krytyce, odnoszącej się do pewnej części opinii włoskiej, stanowczo i energicznie oświadcza się przeciwko zawieraniu pokoju, akcentując również tę okoliczność, że wojnę należy do końca doprowadzić, dopóki Włochy nie uzyskają tego, czego żądają. „O układach pokojowych w chwili obecnej—kończy—mówić nie może, bo już wszelkie próby podjęte w tym kierunku ze strony włoskiej, skompromitowałyby nas w najwyższym stopniu, do czego żadną miarą dopuścić nie można“.

Sprawa saperów turkieszańskich.

Z Taszkentu donoszą telegraficznie do „Now. Wrem.“

Z liczby 228 saperów, oskarżonych o zbrojne powstanie, jest 125 z pierwszego batalionu i 103 z drugiego. Z pośród nich 213 oskarżono na podstawie art. 75 i drugiej części art. 110 księgi 22 o to, że porozumiewali się między sobą i z osobami, przez śledztwo niewykrytymi, postanowili pozabijać nie odpowiadających ich zamiarom oficerów i z bronią w ręku zmusić władzę do spełnienia żądań następujących: polepszenia pożywienia, zmniejszenia terminu służby wojskowej, skrócenia terminów pracy, zmianę tytułowania oficerów i t. p.

Jako kierowników i organizatorów akt oskarżenia wymienia 17 ludzi, przedewszystkiem zaś szeregowca, Edmunda Hessena, który dowodzi, że otrzymał wykształcenie zagranicą i że niejednokrotnie okazywał usługi rządowi. Oskarżony jest on o organizację i kierownictwo powstania i o zelżenie czynem i słowami władz wojskowych.

Świadców powołano przeszło 150, w tej liczbie są generałowie: Woronow i Maliszewski. Dowódcy obu batalionów nie zostali do sądu zawezwani.

W sali sądu obecny jest przy rozprawach dowódca wojsk, generał Samsonow. Z osób postronnych dopuszczeni zostali: redaktor „Turkieszańskich Wiedomosti“ i korespondent „Now. Wrem.“ Głównym oskarżycielem jest gen. Klimaszewski.

Sprawa potrwa około dwóch tygodni.

„Wieczernieje Wremia“ donosi, że lokal w twierdzy, gdzie rozpatrywana jest sprawa jest ciasny i duszny. Oskarżeni stoją wielkim tłumem,

zajmując większą część sali. Przywódcy znajdują się za kratami, jeden z nich leży na noszach, dwaj siedzą z obwiązaniem rękoma, a dwaj chodzą o kulach.“

Z CESARSTWA.

Kary prasowe. W ciągu pierwszych 7 miesięcy r. b. na redaktorów wydawnictw periodycznych w państwie rosyjskim, nałożono 198 kar na sumę 61,850 rub.

Według poszczególnych miesięcy, podział był następujący: w styczniu 36 kar na sumę 11,700 rub., w lutym 17 kar na sumę 7,500 rb. w marcu 20 kar na sumę 6,350 rub.; w kwietniu 37 kar na sumę 8,300 rb.; w maju 25 kar na sumę 5,700 rb.; w czerwcu 36 kar na sumę 11 tysięcy 350 rb.; w lipcu 27 kar na sumę 9 tysięcy 950 rub.

Nie było ani jednego zjawiska w życiu państwa (pisze „Riecz“) które nie odbijałoby się w prasie karą. Karano za artykuły o Rasputinie o Muratowie, za informacje o wypadkach leńskich, a nawet za ogłoszenia o koniaku, umieszczone poza tekstem.

Wygląda to na żart, a jednak najpoważniej w świecie karę taką zapłacił „Permskij Kraj“.

Najczęściej karano za artykuły przedwyborcze. Najwięcej kar zapłaciły gazety, „Kijewskaja Myśl“ (8 kar na sumę 2,400 rub.) i robotnicza gazeta pod tytułem „Prawda“ (5 kar na sumę 2,300 rub.). Wskutek tych kar 4 gazety prowincjonalne przestały wychodzić.

Administracyjny areszt odsiadywało z górą 15 redaktorów.

Walka ze śmiertelnością wśród dzieci.

„Kurjer Polski“ w jednym z ostatnich numerów pomieścił artykuł, nawołujący do walki ze śmiertelnością wśród dzieci; artykuł ten ze względu na doniosłość sprawy powtarzamy poniżej.

„Towarzystwa oświatowe i dobroczynne w Petersburgu poczyniły starania o zwołanie w mieście tem jeszcze w ciągu zimy bieżącej zjazdu działaczy na polu walki ze śmiertelnością wśród dzieci, oraz na polu ochrony dzieciństwa. Inicytorowie czynią starania, ażeby projektowany zjazd odbył się bezpośrednio po wyznaczonych w roku bieżącym zjazdach dobroczynnych i lekarzy dziecięcych, wychodzą bowiem ze słusznego założenia, że sprawy, które omawiane będą na zjazdach tych, pozostają w

ścisłym związku ze sprawą walki ze śmiertelnością wśród dzieci. Przy projektowanym zjeździe urządzona ma być wystawa p. t. „Świat dziecięcy“, obejmująca przedmioty, dotyczące wychowania dzieci do siódmego roku życia.

Z powodu projektu zjazdu tego dzienniki rosyjskie zwracają uwagę, że sprawa walki ze śmiertelnością dziecięcą ma dla Rosji bardzo do niego znaczenie państwowe. Procent śmiertelności dziecięcej jest w Rosji znacznie wyższy, aniżeli w innych państwach kulturalnych wynosi bowiem 27 na sto. „Związek walki ze śmiertelnością dziecięcą“, „Towarzystwo ochrony życia niemowląt“, „Towarzystwo ochrony zdrowia publicznego“ z 5 sekcjami 2 podkomisjami i muzeum, i cały szereg towarzystw prowincjonalnych nie są w stanie obniżyć strasznej cyfry tej, stwierdzającej, że w państwie rosyjskiem z 4 dzieci jedno musi obowiązkowo umrzeć przed dojściem do ósmego roku życia.

Tem jaskrawiej też odbija się stan sprawy tej na zachodzie Europy. Na odbytym w roku ubiegłym w Berlinie międzynarodowym kongresie działaczy na polu walki ze śmiertelnością wśród dzieci omówione zostały najdokładniej wszystkie praktykowane dzisiaj w rozmaitych państwach sposoby walki tej, przyczem zwrócił na siebie powszechną uwagę jeden z nich, stosowany na Węgrzech. Niewielkie Węgry wprowadziły u siebie w życie ustawę, na mocy której każde dziecko do 14 roku życia ma prawo do opieki rządowej, o ile jej potrzebuje czy to skutkiem śmierci rodziców, czy ubóstwa ich, czy wreszcie nielitościwego obchodzenia się z niem.

W Budapeszcie wniesiony został kosztem dwóch milionów koron, zebranych w drodze składek, przytułek wychowawczy, w którym znalazło pomieszczenie 8 tysięcy dzieci. W lat ośm po uchwaleniu wzmiankowanej wyżej ustawy obowiązkowa opieka nad dziećmi, jej potrzebującymi, stała się faktem dokonany.

Dziś z opieki tej korzysta 54 tysięcy dzieci. A wynik? Śmiertelność wśród dzieci obniżyła się do 16 procent.

Węgry nie poprzestały, oczywiście, na jednym domu wychowawczym. Prócz wyżej wzmiankowanego przytułku istnieje na Węgrzech 19 niewielkich okręgów wychowawczych, zorganizowanych na wzór patronatów, pod zarządem lekarzy specjalistów, przyczem dzieci oddawane są pod opiekę tylko rodzinom, znanym ze swej uczciwości i moralnego prowadzenia się. Państwo płaci za każde dziecko co najwyżej 14 koron (około 6 rubli) miesięcznie, suma ta jednak w niektórych wypadkach zwiększona zostaje do 18-tu koron.

Smutno pomyśleć, jak u nas bardzo jeszcze daleko do podobnej akcyi społecznej.

WYSTAWA.

XIX.

O kilka kroków dalej od domku chińskiego wystawiła swoje wyroby fabryka drzwiczek hermetycznych Piotra Ławacza w Końskich, w gubernii radomskiej. Znajdujemy wśród nich piecyki do kuchni, drzwiczki hermetyczne do pieców, majolikowych i zwyczajnych kominków, blachy grube restauracyjne i zwyczajne, okucia kuchenne i wiele innych.

Odlewy cechuje silna konstrukcja i bardzo staranne wykonanie.

Fabryka p. Ławacza, istniejąca już od 36 lat, posiada osobną filię w Łodzi, mieszczącą się przy ulicy Mikołajewskiej nr. 30.

Firma B. Berkowicza w Częstochowie, znana ze swoich artykułów formierskich, umieściła swoje eksponaty na osobnym stoliku, przylegającym jedną stroną do kabiny p. Ławacza — a mianowicie grafit w rozmaitych gatunkach, z których powszechną uwagę zwraca na siebie srebrny grafit cejloński, nadający się bardzo dobrze do form odlewniczych, „licopodyum (próchno) nadzwyczajny środek do odlewów, kit do zsmarowywania dziur, powstałych w odlewie, tygle graficzne rozmaitych gatunków, przypinki różnych rodzajów, szczotki do czyszczenia odlewów, gwoździe, szpilki i t. p.

Artykuły tej firmy cieszą się nie tylko u nas

ale i zagranicą dużym pokupem ze względu na swą trwałość i dobry gatunek.

Towarzystwo zakładów metalowych „B. Hantke“ w Warszawie na wystawę obecną nadesłało tylko pewną część swoich wyrobów.

Widzimy wśród nich widły żelazne do koksu i węgla, rydły różnego rodzaju, grabie bez trzonków, łopaty stalowe różnych formatów i t. d. Przedmioty te częściowo rozwieszono na ścianie, częściowo wstawiono w dużą kulę, umieszczoną na wysokim słupku.

Fabryka prócz wystawionych przedmiotów wyrabia gwoździe drutowe zwyczajne, okrągłe i kwadratowe, patentowane szpilki szewskie, (patentstyfty), druty żelazne białe (blankowe) i sprężyny meblowe, druty kolczaste do ogrodzeń skobelki i spinacze do przymocowywania drutu, ciężkie i lekkie łańcuchy różnego rodzaju, łańcuchy windowe i okrętowe, próbowane, śruby z mutrami i do zamków, śruby do metali i drzewa, sztyfty młóckarniane, haki izolatorowe, nity saskie długie i krótkie, młotki i kowadełka do kas i t. d.

Wyroby fabryki B. Hantkiego odznaczają się dużą wytrzymałością i nader starannym wykończeniem.

Bardzo poważną ilość eksponatów i to przeszlicznie wyrobionych w postaci najrozmaitszych figurek, odlanych z żelaza, nadesłała na wystawę fabryka kaślińskich zawodów w gubernii permskiej. Fabryka, mimo że istnieje zaledwie kilka lat, potrafiła wyrobić sobie bardzo głośne imię i znalazła liczną klientelę.

Wyroby poustawiano na trzech stolikach,

zbudowanych w formie schodków. Góruje ponad wszystkimi biust dużych rozmiarów Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana.

Między figurkami powszechną uwagę zwracają na siebie grupy pojedyncze i złożone na koniach i pieszo, różne gatunki zwierząt, talerze dziurkowane w rozmaite desenie, lichtarze, breloki i szpilki.

Na wszystkich eksponatach pozawieszano na białych kartkach ceny, z których niektóre przechodzą nawet kwotę 50 rb. Chociaż przedmioty te odlane są tylko z żelaza, a więc z metalu bardzo taniego, ceny te bynajmniej nie są wygórowane, jeśli się zważy ile pracy i mozółu trzeba było włożyć, by każdy z tych przedmiotów tak efektywnie się przedstawiał, jak rzeczywiście wygląda.

Niektóre wyroby — i to niestety może najładniejsze — pozniakały z wystawy, ponieważ zostały zakupione. Mimo to jednak i te, które pozostały są aż nadto wymownym świadectwem doskonałości wyrobów fabryki.

Po prawej stronie pawilonu, ponad dwoma stolikami, na których mieszczą się wyroby kaślińskie zawieszono na ścianie płaskorzeźby Mićkiewicza i Kraszewskiego. Są to odlewy żelazne p. Władysława Wagnera, dyrektora wystawy.

Płaskorzeźby te w niczem nie ustępują wyrobom kaślińskim, cechuje je zaś przytem artystyczne wykonanie i ogromne podobieństwo.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Radomila. Jutro Cichomiera.

WYSTAWA RZEMIEŚLNICZO-PRZEMYSŁOWA (Ogród Staszica) otwarta codziennie od godz. 10 rano do 10 wieczorem.

— Kancelarya komitetu wystawy rzemieślniczej (ogród Staszica) otwarta codziennie od g. 9 rano do 9 wieczorem.

CZYTELNIA PISM TOW. „WIEDZA” (Piotrkowska 103) otwarta od godz. 6 po poł. do 10 wieczorem, a w niedziele i święta od godz. 10 r. do 10 wieczorem.

MUZEUUM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 po poł. do 10 wiecz. w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(e) Sąd handlowy w Łodzi. Zgromadzone dane za 5 ubiegłych lat o sprawach wekslowych łódzkich w sądzie okręgowym piotrkowskim przedstawione już zostały do ministerium sprawiedliwości dla rozpatrzenia w związku ze sprawą utworzenia w Łodzi sądu handlowego.

Wątpliwem jest, czy projekt utworzenia rzeźzonego sądu zostanie urzeczywistniony, ponieważ, jak się okazało, znaczna część spraw wekslowych łódzkich niema nic wspólnego z handlem i jurysdykcji sądu handlowego nie podlega. Przeważnie sprawy te wynikają z weksli mieszkaniowych lub pożyczek procentowych.

Liczba spraw wyłącznie handlowych jest o tyle niewielka, że utrzymanie sądu handlowego specjalnie dla Łodzi nie opłacałoby się.

(e) Ogólny dochód z nieruchomości. Według wykazów, sporządzonych przez właścicieli nieruchomości łódzkich, ogólny dochód z tych nieruchomości wynosi 16,193,240 rb. 3 kop. Od dochodu tego magistrat obliczył podatki: rządowy 1,185,167 rb. 45 kop., szacunkowy miejski 385,797 rb. 20 kop. i miejski od nieruchomości (dawniej podymny) 296,291 rb. 87 kop.

(e) Zapis do szkół miejskich. W dniu jutrzejszym w szkołach początkowych miejskich rozpoczyna się zapis uczniów. Stosownie do otrzymanego cyrkularza wyższej władzy szkolnej, nauczyciele szkół zwrócili się do magistratu o delegowanie z ramienia magistratu osób dla wzięcia udziału w przyjmowaniu dzieci do szkół i śledzenia za prawidłowością zapisów. Magistrat wyznaczył po dwóch członków komisji szkolnej do każdej szkoły. Zapisy uczniów trwać będą przez cały tydzień.

(x) Ze szkół miejskich. Do szkoły miejskiej nr. 34 przy ul. Niskiej nr. 1 starsi uczniowie będą zapisywani 23 i 24 b. m., to jest w piątek i sobotę od godziny 10 rano do 1-jej po południu, nowi zaś w tych samych godzinach w następne dni, to jest 26 i 27-go. Należy rodzicom wobec braku szkół pośpieszyć z dziećmi do zapisu.

(e) Uroczystość jubileuszowa. Na skutek rozporządzenia ministerium handlu i przemysłu łódzka II szkoła handlowa urządza w dniu 8 września, w sali koncertowej przy ul. Dzielnej, uroczystość jubileuszu wojny napoleońskiej. Jednocześnie z tą uroczystością odbędzie się akt zakończenia roku szkolnego i rozdanie nagród uczniom celującym szkoły.

(e) Zaproszenie do konkursu. Cesarska Strogonowska szkoła centralna artystyczno-przemysłowa w Moskwie nadesłała do II szkoły handlowej łódzkiej zaproszenie do udziału w 14-ym konkursie rysunków artystycznych. Termin nadsyłania prac kończy się 28 listopada r. b.

(e) Nowa kaplica szpitalna. Ponieważ w szpitalu fabrycznym Poznańskich znajduje się stale wielu chorych katolików, przeto zarząd fabryki postanowił zbudować przy rzeczonym szpitalu od strony ulicy Drewnowskiej kaplicę katolicką.

W tym celu sporządzone zostały odpowiednie plany i przedstawione do wydziału budowlanego magistratu, który ze swej strony prześle je do rządu gubernialnego dla zatwierdzenia.

O ile plany zostaną wkrótce zatwierdzone, budowa kaplicy rozpoczęta zostanie jeszcze w bieżącym sezonie.

(x) Z Tow. Gniazd sierocych. W Maryano-

wie, w ziemi Sochaczewskiej, na folwarku, należącym do majątku Strugi, powstaje nowe Gniazdo Sieroce.

28 morgów zdrenowanej ziemi, 10,000 rb. gotówką i inne pomoce w naturze do sumy wartości 2,000 rb. zafiarował na nie prezes Towarzystwa Gniazd, członek Rady państwa, Stanisław Glezner.

Brakujące 8,000 rb. w gotówce lub w naturaliach, potrzebnych do utworzenia wzorowej zagrody Gniazda, (więc: materiały budowlane, sprzężaj, narzędzia rolnicze, inwentarze żywe i martwe, etc.), powinny być zebrane w okolicy.

Prezes sochaczewskiego Tow. rolniczego, p. W. Smoleński z Kuznoca i kierownik rolniczej stacji doświadczalnej w Szymanowie, p. Łukomski, (bardzo bliski sąsiad Gniazda), obiecali serdeczną opieką otoczyć tę nową fermę sierocą, która z czasem powinna stać się poniekąd praktycznym wzorem dla sąsiednich gospodarstw włościańskich.

Gospodarstwo Gniazda tak ma być zorganizowane i prowadzone własnymi siłami mieszkańców Gniazda, a więc sierot i rodziny przydanych im opiekunów, aby dało im wszystkim dostatnie utrzymanie i opłaciło pracę opiekunów i sierot.

(e) Z cechu majstrów krawieckich. Wczoraj o godzinie 4 po poł. w lokalu przy zbiegu ulic Juliusza i Nawrot odbyło się zebranie ogólne członków cechu majstrów krawieckich pod przewodnictwem asesora cechu p. Stanisława Bocheńskiego, sekretarza magistratu, w obecności starszego cechu p. Krystyana Biłna i podstarzego p. Edmunda Hussana. Przyjęto składki członkowskie, załatwiono kilka spraw gospodarczych i zapisano do cechu 1 ucznia.

(x) Z „Liry”. Zarząd łódzkiego Tow. śpiew. „Lira” zawiadamia pp. członków i członkinie, że w sobotę nadchodzącą dnia 24 b. m. o godzinie 8-jej wieczorem w dotychczasowym lokalu „Kola kolejarzy” przy ul. Widzewskiej nr. 73 odbędzie się nadzwyczajne ogólne zebranie w celu omówienia kilku palących kwestyj, dotyczących Towarzystwa, jak dopełnienia wyboru członków zarządu, oraz wspólnego porozumienia się, co do mającego się wynająć nowego lokalu. Uprasza się o liczny współudział członków.

(e) Z magistratu. Rada magistratu p. Sokołow powrócił z urlopu i w dniu wczorajszym objął obowiązki służbowe.

(e) Nominacya. Rada handlowa p. Teodor Meyerhof Najwyższy zatwierdzony został na stanowisko prezesa Rady opiekuńczej łódzkiej II-jej szkoły handlowej na lat 4.

(a) Osobiste. Dotychczasowy inspektor podatkowy konińsko-słupieckiego okręgu, ases. koleg. Matwiejew przeniesiony został na takież stanowisko do V rewiru m. Łodzi.

(e) Budowa gmachu banku ryskiego. W dniu dzisiejszym zarząd łódzkiego oddziału banku ryskiego przystąpił do budowy własnego gmachu w posesyi przy ulicy Piotrkowskiej pod nr. 57. Posesję tę bank nabył od sukcesorów Lorentza za 175,000 rb. Dom frontowy zostanie przerebiony i będzie dobudowana oficyna w ten sposób, by biuro banku mogło pomieścić się wygodnie.

(h) Z wystawy. Wczorajszy deszcz wpłynął nieco ujemnie na frekwencję zwiedzających wystawę, zjawilo się ich bowiem znacznie mniej niż w dni pogodne. Jedynie tylko w kole śmiechu było gwarno i wesoło.

Na posiedzeniu komitetu wystawy uchwalono w dniu 15 września zorganizować uroczystość rzemieślniczą, pod nazwą „Hołd pracy”. Sekcja atrakcyjna opracowuje już program uroczystości.

W obchodzie pożądanym jest udział nie tylko przedstawicieli rzemiosł, ale wogóle wszystkich gałęzi pracy tak zawodów wolnych jak też i przemysłowych. Projekt godzin poparcia usiłowań sekcji, aby obchód wypadł najwspanialej. W tym celu dnia 25 sierpnia ma się odbyć ogólne zebranie przedstawicieli wszystkich zawodów.

W sprawie uzyskania pozwolenia na przedłużenie wystawy, dziś wyjechało do Warszawy dwóch członków komitetu wystawy. Zjazd krawców wypadł pomyślnie. Po zwiedzeniu wystawy, przybyli i miejscowi krawcy zebrali się w reursie rzemieślniczej, aby wspólnie pomówić w sprawach swego zawodu.

Posiedzenie zagał p. Bronisław Starostecki. Przewodniczącym, jednomyślnie wybrano p. Karola Minewskiego z Warszawy, który na asesorów zaprosił p.p. Jakóba Fierka z Warszawy i Romana Trawińskiego z Częstochowy, a na sekretarza p. Stefana Smugę z Warszawy. Przed rozpoczęciem narad p. Starostecki miał pogadankę o zakładaniu stowarzyszeń współdzielczych i sklepów udziałowych. Następnie p. Fierk przeczytał dobrze opracowany referat o krawiectwie. Zakończył pogadanki p. Gajderowicz, który, kładł nacisk na brak wykształcenia wśród majstrów krawieckich.

Zebrani nad każdym referatem ożywiają prowadzili dyskusję, po wyczerpaniu której uchwalili: aby przy każdym zgromadzeniu cechowym założono szkołę dla terminatorów i aby w niej terminator przebywał połowę czasu określonego na wykształcenie fachowe, przyczem najzdolniejsi mają być nagradzani.

Druga uchwała o zakładaniu dla krawców stowarzyszeń współdzielczych ma również doniosłe znaczenie, albowiem wyzwoli ona krawiectwo skoro stanie się czynem, z zależności od dostawców towaru i wyzysku pośredników. Dowodem sklep współdzielczy założony przez grono krawców łódzkich, który rozwija się pomyślnie, dając kupującemu towar dobry i tańszy.

Zebrani zapoznawszy się z działalnością tego sklepu z materiałami i przyborami krawieckimi, uznali go za bardzo dobry, przyczem wyrazili życzenie, aby zwracano się po pożyczki jedynie do banku Tow. współdzielczych, oraz do kas pożyczkowo-oszczędnościowych. Z tego powodu zebrani uznali za konieczne zakładanie własnych towarzystw pożyczkowo-oszczędnościowych. Postanowiono też, aby wzajemnie komunikować sobie uchwały zapadłe na zebraniach.

Uchwalono, aby następny zjazd krawców odbył się w Warszawie 1913 roku w miesiącu sierpniu.

W szkole handlowej kupiectwa łódzkiego dwóch uczniów opracowało i wykonało nader starannie mapę Królestwa Polskiego, wykazującą bardzo drobiazgowo rozwój przemysłu naszego, podając jednocześnie cyfry obrotu w danych miejscowościach.

Z bardzo wielu względów mapa ta zasługuje na ogólną uwagę. Ze względów ekonomicznych i naukowych winna ona znaleźć poczesne miejsce na wystawie rzemieślniczo-przemysłowej.

Program orkiestry włościańskiej zapowiada się dziś: Wieczór walców: część I pod dyr. K. Namysłowskiego 1) Marsz żołnierzy Fucik, 2) Walc „Polne kwiaty” Wroński, 3) Uwertura z operetki „Książę Metuzalem” J. Strauss, 4) Walc „Pierwszy bukiet” Waldteufel. Część II. 5) Walc „Nad modrym Dunajem” J. Strauss, 6) „Pochód straży miejskiej” L. Jessel. Pod dyr. St. Namysłowskiego 7) Walc z operetki „Hrabia Luxemburg” Lehar, 8) „Carillon” walc Palicot. Część III 9) „Wieża Sawojazda” uwertura Metzka, 10) „Spiąca piękność” walc Czajkowski, 11) „Pizzicato” Gillet, 12) Walc z operetki „Rozwódka”, Fail.

Przypominamy, że dnia 25 sierpnia w nadchodzącą niedzielę przypada zjazd ogrodników. W dniu wczorajszym zwołano gremialne zebranie kolegów, aby omówić plan przyjęcia gości.

Paru delegatów oczekiwać będzie przybycia pociągu z Warszawy o godz. 10 rano, i wszyscy przybędą na wystawę, gdzie ich przy wejściu oczekiwać będą koledzy łódzcy i z okolic.

Po wspólnym przedstawieniu się i spożyciu śniadania nastąpi szczegółowe zwiedzenie wystawy a jeżeli czas pozwoli i ogrodów okolicznych.

O godz. 5 po południu zbiorą się wszyscy ogrodnicy w lokalu resursy rzemieślniczej (Widzewska 117), dla wspólnych obrad i wygłoszenie paru fachowych pogadarek.

Dr. Łuczycki obiecał wygłosić pogadankę w przedmiocie higieny zawodowej.

Następnie wspólny obiad i odjazd do domów. Przewodniczący zjazdu ogrodników p. L. Kołaczkowski prosi kolegów, by zebrali się jak najliczniej.

(a) Bruki. W d. 27 b. m. w biurze magistratu m. Łodzi odbędzie się przetarg na oddanie robót przy przełożeniu bruku drewnianego na ul. Piotrkowskiej na przestrzeni od ul. Przejazd do Główniej.

Przetarg rozpocznie się od sumy kosztorysowej 41,875 rb. 68 kop, in minus.

(e) **Przyjęcie parku przy ulicy Pańskiej.** Prezydent miasta wyznaczył na dzień 26 b. m. komisję specjalną dla dokonania przyjęcia parku miejskiego przy ul. Pańskiej od wykonawcy robot około założenia tego parku p. Chrząskiego.

Do komisji tej powołani zostali: radni miasta pp. Ejzert, Poznański i dr. Watten, starszy budowniczy miejski inż. Nebelski, inż. miejski p. Bzowski, budowniczy p. Referowski, starszy ogrodnik miejski p. Grądzki i obywatele miasta pp. Eugenjusz Gundelach, Karol Zander, Tomasz Bocheński, Jan Wagner, Edward Blau i Ignacy Rassalski. Przewodniczyć tej komisji będzie prezydent miasta rz. r. st, Pińkowski.

(e) **Z targu.** Dzisiaj na Nowy Rynek dostawiono dużą ilość grzybów, które mimo to sprzedawano po dość wysokiej cenie. Ptactwo domowe i nabiał również sprzedawano po cenie wyższej. Za kurczęta płacono po 50 kop., za kwartę masła 1 rb. 20 kop.,—1 rb. 30 kop.

(e) **Oblężenie teatru „Casino“.** Wczoraj o godz. 8-ej wieczorem doniesiono dyżurującemu w teatrze „Casino“ rewierowemu p. Krzywobłódkiemu, że w krzesłach na sali teatralnej znajduje się dwóch bandytów. Rzeczywiście w krzesłach siedziało dwóch młodych ludzi z włosami w nieładzie i z torebkami ręcznymi, a wygląd ich zewnętrzny nie budził zaufania. Rewierowy zawiadomił telefonicznie oddział stójkowych i po przybyciu ich obsadził wyjścia z teatru, nakazując nie wypuszczać nikogo. Po skończonym przedstawieniu, gdy młodzieńcy skierowali się ku wyjściu, zatrzymano ich i poproszono do kancelaryi teatralnej z zachowaniem wszelkiej ostrożności przed ewentualnym oporem z ich strony. Po zbadaniu i sprawdzeniu dokumentów okazało się, że są to mieszkańcy Częstochowy, powracający z Łęczycy, gdzie zdawali egzamin do seminarium nauczycielskiego i powracając do domu wstąpili do Łodzi dla zwiedzenia miasta którego nie znali. Oczywiście wypuszczono ich zaraz na wolność, a tymczasem publiczność przesiadła w teatrze po przedstawieniu z górą pół godziny pod wrażeniem oblężenia.

(e) **Hazard.** W ostatnich dniach gry hazardowe w Łodzi wzmogły się niepomiernie. Uprawiane są one w specjalnie utrzymywanych mieszkaniach prywatnych, gdzie schodzą się osoby różnego wieku i stanu. Onegdaj w jednym z takich mieszkań przez noc całą odbywała się gra na wyższą skalę i zakończyła się o godz. 7 rano podobno z poważnymi różnicami.

(e) **Schwytanie bandyty.** Przed tygodniem jeden z żydowskich kupców tutejszych otrzymał list pisany w żargonie z żądaniem złożenia w oznaczonej godzinie w restaurcyi Bermana sumy 75 rb. na ręce oczekującego o tej godzinie mężczyzny. Kupiec nic sobie z tego listu nie robił i termin przeszedł.

Wczoraj zjawilo się u niego w mieszkaniu przy ul. Pasaż Szulca dwóch młodych żydów i zażądali osobiście 75 rb. Kupiec wszczął alarm, na który nadbiegła policja, wobec czego bandyci rzucili się do ucieczki. Jednego z nich schwytano i odprowadzono do cyrkułu.

(a) **Strzały do złodzieja.** Wczoraj, o godz. 3 nad ranem, dwaj strażnicy zgierscy, stojąc na posterunku w pobliżu Kuraka, spostrzegli dwóch ludzi, którzy nieśli coś w workach kierując się szybko w stronę lasu. Na wezwanie, aby się zatrzymali, nieznajomi rzucili się do ucieczki.

Strażnicy puścili się w pogoń i jednego z uciekających niebawem zatrzymali, drugi zaś, pomimo nawoływania i dania za nim kilku strażów, które chybiły, zdołał zbiec.

Aresztowany jest to Ludwik Buszman, lat 53, mieszkaniec Bałut. Znalaziono przy nim 4 gęsi i kilka kur, pochodzących z kradzieży w Zgierzu.

Osadzono go w areszcie.

(*) **Ze straży.** W niedzielę, dnia 25 sierpnia, o godz. 7 rano, odbęda się ćwiczenia II oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym tegoż oddziału.

(*) **Z sądów.** Sędzia pokoju IV rewiru m. Łodzi skazał Rocha Tauber Szapiro (ul. Krótka nr. 13) na 25 rb. grzywny lub 7 dni aresztu za sprzedaż sera z robakami.

(p) **Nieszczęśliwe wypadki.** Na ul. Łagiewnickiej około domu nr. 27, wpadła wczoraj pod koła przejeżdżającego wozu 70-letnia Małgorzata Bryges,

handlarka owoców i doznała złamania kości nosowej, trzech żeber i prawej ręki. Lekarz Pogotowia, po udzieleniu staruszce doraźnej pomocy, w stanie groźnym przewiózł ją do szpitala Poznańskich.

— Z okna domu przy ul. Piotrkowskiej nr. 269, z wysokości II piętra, wypadł na bruk 5-letni synek robotnika, Kazimierz Augustyniak. Małec, prócz leżących kontuzji, doznał złamania lewej nogi. Po udzieleniu mu pomocy przez Pogotowie ratunkowe, pozostawiono chłopca w stanie budzącym poważne obawy pod opieką rodziców.

— Na ul. Przejazd nr. 52 spadł z wozu 14-letni rozwoźcieł lodu, Kazimierz Figiel i złamał prawą rękę. Opatrzył go lekarz Pogotowia.

(p) **Zamach samobójczy.** W mieszkaniu własnym przy ul. Konstanynowskiej nr. 6 uelowała wczoraj otruc się karbolem 26-letnia Bronisława K., żona robotnika. Niebezpieczeństwo usunął lekarz Pogotowia.

(p) **Pod kołami pociągu.** W składzie węgla firmy Borkowski i Sp., przy ul. Widzewskiej nr. 60, dostał się pod koła wagonu kolejowego robotnik Józef Dycker, lat 28. Koła wagonu obcięły mu obie nogi i złamały lewe biodro. Nieszczęśliwego Pogotowie odwiozło w stanie beznadziejnym do szpitala Poznańskich.

(a) **Przed wyborami do Dumy.** Władze gubernialne ogłosiły spis zakładów przemysłowych, znajdujących się w guberni piotrkowskiej, w których robotnicy mają prawo wyboru z pośród siebie delegatów dla uczestniczenia w wyborach do Dumy państwowej. Liczba takich zakładów wynosi we wszystkich miejscowościach guberni piotrkowskiej 418, w tem: w Łodzi 198, w pow. łódzkim 14, w Zgierzu 12, w Pabianicach 13, w Piotrkowie 5, w powiecie piotrkowskim 7, w Noworadomskim 3, w powiecie noworadomskim 4, w Sosnowcu 20, w Będzinie 4, w powiecie będzińskim 74, w Tomaszowie 14, w powiecie brzezińskim 8, w Częstochowie 24, w powiecie częstochowskim 18.

Dwa zakłady przemysłowe, mianowicie fabryka wyrobów bawełnianych w pow. będzińskim i fabryka Szejblera w Łodzi, mają prawo wyboru po 3 delegatów, dziewięć po 2, a reszta po 1.

(a) **Pożar fabryki w Zgierzu.** Dziś w nocy wybuchł groźny pożar w 2-piętrowej tkalni mechanicznej przy ul. Strykowskiej pod nr. 35, stanowiącej własność Cezara Kindermana.

Ogień spostrzeżono na krótko przed godziną 1 po północy na parterze, gdzie mieściło się 13 warsztatów tkackich dzierżawcy tej sali A. I. Szapiry i mając wokoło sporo podatnego materiału w postaci towarów i drewnianych części maszyn, objął szybko cały parter i niebawem przedostał się na I piętro, a następnie na II i na dach.

Przybyła na ratunek straż ogniowa ochotnicza, pomimo wysiłków, nie była w stanie stłumić pożaru, szalejącego już na całej wysokości gmachu. Nie szczydono jednak wody do zalewania płomieni, starając się jednocześnie nie dopuścić ognia do stojącego w sąsiedztwie budynku gospodarczego. Pożar tymczasem szalał z niezwykłą siłą, zasypując milionami iskier dachy budynków na wielkiej przestrzeni, wobec czego zachodziła obawa, iż ogień może przybrać szersze rozmiary. Dopiero, gdy wewnętrzne wiązania płonącego budynku zapadły się wraz z maszynami, niebezpieczeństwo minęło.

Straż pracowała w dalszym ciągu aż do rana, czerpiąc wodę z kilku posesyj sąsiednich przy ul. Strykowskiej i Szczęśliwej.

O godz. 4 nad ranem z całego budynku pozostały tylko nagie mury. Na I piętrze spalonej fabryki mieściło się 13 warsztatów tkackich z maszynami pomocniczymi C. Kindermana, na II zaś piętrze 15 warsztatów, stanowiących własność dzierżawcy Hermana.

Spalony budynek wraz z transmisją i warsztatami Kindermana ubezpieczony był w Towarzystwach „Salamandra“ i „Rosya“ na 23 tys. rubli. Warsztaty Hermana ubezpieczone były wraz z towarem w Tow. „Rosya“ na 12 tys., Szapiry zaś w temże Towarzystwie na 15 tys.

Straty ogółem w budynku, maszynach i towarze wynoszą około 80 tys. rb. Z powodu pożaru około 60 robotników straciło pracę.

Wczoraj fabryka była nieczynna, jak wiadomo bowiem, tkacze zarobni zaprzestali pracy żądając podniesienia płacy od tkania towarów.

Celem wyjaśnienia przyczyny pożaru wdrożono śledztwo.

(a) **Kółko rolnicze.** Piotrkowska komisja gubernialna do spraw stowarzyszeń i związków

zarejestrowała ustawę kółka rolniczego, powstałego w Zarnowicach, w powiecie piotrkowskim.

(x) **Odpust w Retkini.** Dnia 25 b. m. w Retkini odbędzie się uroczystość M. B. Częstochowskiej.

Sumą będzie celebrował ksiądz Herman Szmidt, proboszcz z Konstanynowa. Kazania wypowiedzą ks. Józef Winiński, proboszcz z Górki i ks. Leon Ościł, prefekt z Pabianic.

Na powyższą uroczystość przybędzie kompania z parafii św. Stanisława Koski z Łodzi pod przewodnictwem swego proboszcza ks. prałata Tymienieckiego.

(e) **Ogrodzenie cmentarza w Dołach.** Za projektowane przed dwoma miesiącami ogrodzenie cmentarza katolickiego w Dołach do tej pory nie zostało rozpoczęte. Ponieważ pozostawienie ogrodzenia drewnianego na zimę ze względu na możliwość rozkradzenia drzewa byłoby wiele niepożądane, przeto dozór cmentarny winien się zająć budową ogrodzenia, jeśli nie na całej przestrzeni, to przynajmniej częściowo w miarę napływania funduszy.

(m) **Z Sulejowa.** W miasteczku i w okolicy wielu z pomiędzy dorosłych i dzieci zapada na dyaryę (krwawą biegunkę); we środe były cztery pogrzeby. Z pomiędzy osób bawiących tam na letniem mieszkaniu wielu zachorowało na dyaryę, co spowodowało popłoch pomiędzy letnikami i przyspieszyło powrót ich do miasta, gdzie łatwiej o pomoc lekarską, bo jeden doktor w Sulejowie, p. Tomaszewski, nie może podołać pracy.

— Żniwa już ukończono zupełnie, obecnie zaczynają przygotowywać ziemię pod zasiew ozim.

W ostatnich dniach ochłodziło się znacznie i spadły deszcze.

S Z T U K A.

(x) **Teatr popularny.** Z dyrekcji teatru komunikują nam, że pełne próby z prześlizgniętego poematu J. Słowackiego p. t. „Książę niezłomny“ odbywają się codziennie pod kierunkiem A. Mielewskiego.

Nowo zorganizowane Towarzystwo liczy 35 osób prócz orkiestry i działu technicznego.

Ceny biletów pozostają niezmiennione, a mianowicie: loże po 3 rb. 60 kop., krzesła od 1 rb. do 30 kop., galerya po 30 i 15 kop.

Sprzedaż wcześniejsza począwszy od 25-go sierpnia, odbywać się będzie w cukierni p. M. Ulricha (róg ul. Piotrkowskiej i Zielonej na przeciw Dzielnej).

Garderoba i programy bezpłatnie. Teatr zupełnie odnowiony.

Pierwsze przedstawienie naznaczono na sobotę 31 sierpnia 1912 roku.

Z WARSZAWY.

* S. p. Stanisław Maciejowski.

Wczoraj zmarł w Warszawie s. p. Stanisław Maciejowski, znany pracownik na polu ubezpieczeniowym, wieloletni urzędnik warszawskiego Towarzystwa ubezpieczeń od ognia i właściciel biura ubezpieczeń rolnych od ognia i gradu.

Po stryju swym, Ignacym Maciejowskim, powieściopisarzu, znanym pod pseudonimem Sewera, odziedziczył zamiłowanie do pióra i od lat dwudziestu chwycił je w każdej wolnej chwili, drukując liczne artykuły w różnych naszych piśmiech.

Często też dawał folę swemu usposobieniu literackiemu, jako nowelista, pod pseudonimem Helistana-Marjusza.

Będąc zmuszonym do poddania się operacji wycięcia kamienia nerkowego, ulegając namowom lekarzy, udał się do szpitala, gdzie niespodzianie życie zakończył.

Liczył lat zaledwie czterdzieści kilka.

* **Napad bandycki.**

Wczoraj od idącego chodnikiem obok d. nr. 4, przy ul. Senatorskiej jakiegoś mężczyzny podeszło sześciu ludzi, otoczyło go i nie zwracając uwagi na przechodniów, w tym punkcie miasta zwykle tak licznych, poczęło w celu rabunku rewidować jego kieszenie. Na krzyk napadniętego od strony placu Zamkowego i ulicy Miodowej nadbiegli stójkowi, co widząc bandyci rzucili się do ucieczki w różne strony.

Wywiązała się strzelanina z jednej i drugiej strony, skutki której były fatalne, a mianowicie: padł trupem jakiś mężczyzna lat około 45-ciu; obywatel Jan Klipel, lat 35, otrzymał ranę postrzałową brzucha; na ul. Długiej obok d. nr. 9 stróż tego domu lat 31, przestrelone ma w dwóch miejscach piersi; stójkowy Stanisław Mędzycy dostał postrzał w udo, Przybylski w lewą rękę i Icek Nachtigal, subjekt, kiedy wyrzał ze sklepu na Starem mieście nr. 40 otrzymał postrzał w nogę.

Pomocy rannym udzieliło pogotowie ratunkowe.

Napad wywołał w mieście znaczne zaniepokojenie.

Restauracya Wawelu.

Roboty około odrestaurowania Wawelu postępują rażno naprzód. Roboty w krużgankach są już w połowie ukończone; na zimę roboty około odrestaurowania krużganków, będą już w zupełności wykonane. Obecnie prowadzi się w dalszym ciągu prace nad pokryciem dachów. Konstrukcyja żelazna dachu jest już wykończona i pokryta dachówką od bramy wjazdowej do połowy strony wschodniej (od ulicy Grodzkiej). W tych dniach rozpoczęto pokrywać dachówką basztę sandomierską. Również prace nad wykończeniem okien są w pełnym toku. W murze osadza się obramienia kamienne okien w fasadach zewnętrznych, według pozostałych z wieku XVI fragmentów. Okna te, jak wiadomo, zostały zniszczone w ostatnim 50-leciu przez austriaków, a w części usunięte przez miasto. Prace około wyprawy sklepień i ścian w krużgankach są prowadzone również w szybkim tempie. Wykończą się dalej w robocie stolarskiej stropy nad krużgankami II-go piętra, oraz fasadę w małym podwórzyczku od katedry (za kaplicą Batorego). Najbardziej forsownie prowadzone są jednak roboty około przygotowania kamieni na framugi do okien, drzwi, i t. p.

Przed kilkoma tygodniami przystąpiono już do prac nad odrestaurowaniem dawnego szpitala wojskowego, w którym — jak wiadomo — mieścić się będzie Muzeum Narodowe.

Wiadomości zamiejscowe.

Milionowe bankructwo.

Do falangi galic. bankructw przybyło w ostatnich dniach bankructwo największe, mianowicie bankructwo dyrektora banku w Kałuszu, Mojżesza Szpindla. Pasywa wynoszą 1,200,000 koron. Poszkodowani są prywatni dyskonterzy w całej prawie Galicyi, oraz kilka bardzo poważnych instytucji finansowych we Lwowie, wreszcie setki żydów.

W Kałuszu rodzina Szpindłów odgrywała wybitniejszą rolę wśród żydów tamtejszych; wspomniany Mojżesz Szpindel, jako wspólnik firmy Szpindel, Muehlstein i Weissman jest współwłaścicielem browaru kałuskiego, a jako zięć milionera Muehlsteina, zażywał w Kałuszu wielkiego miaru zaufania. Okoliczności te postanowił wyzyskać i założył bank, w którym przedewszystkiem chodziło o zdobycie możliwie największej kwoty t. zw. wkładek oszczędnościowych. Ponieważ Szpindel był bardzo poważany, wkładki sypały się jak z rogu obfitości, wdowy składały ostatnie swe oszczędności, rodzice, którzy zaręczali dzieci swe, składali w banku tym posagi, a wszyscy byli szczęśliwi, że właśnie Szpindel założył taki bank.

W niedzielę nastąpiło rozczarowanie. Dowiedziano się, że Szpindel ogłosił bankructwo, a zabrawszy z banku 400,000 koron wkładek oszczędnościowych, uciekł. Przed domem jego rozgrywały się w niedzielę straszne sceny. Starsze kobiety i biedne sieroty rozdierały formalnie szaty i płakały gorzkiemi łzami.

Bankructwo spowodowane zostało różnego rodzaju spekulacyami.

Ostatnia poczta.

— Z Konstantynopola donoszą: nie ulega już wątpliwości, że powstańcy albańscy będą się starali sunąć zupełnie młodoturków z powier-

chni politycznej. Domagają się oni zupełnej autonomii Albanii i abdykacyi wiarołomnego kalifa, sułtana Mahomeda V. Zarzucają mu między innymi, że pija wino, wódkę nie tylko w dzień powszedni ale i w piątek.

Krają pogłoski, że albańczycy chcą oswoodzić ex sułtana, Abdula Hamida, albo też obwołać sułtanem następcę tronu, Jussufa.

— Wypuszczony z niewoli włoskiej wali archipelagu Sabri bey przybył do Konstantynopola z włoskimi propozycjami pokoju.

W tych dniach odjedzie do Rzymu z odpowiedzią Porty.

— Dzienniki paryskie donoszą, że wiadomość o zamordowaniu dr. Sunjatsena okazała się nieprawdziwą. Prawdą jest jedynie to, że dr. Sunjatsen otrzymał w tych dniach kilka wyroków śmierci oraz pogróżek i ostrzeżeń, nadchodzących z różnych stron, zwłaszcza po stracie dwóch generałów chińskich.

Porta otrzymała już odpowiedź mocarstw na swój krok w sprawie Czarnogóry. Mocarstwa oświadczają, że poczynią w Cetynii bardzo energiczne kroki, tymczasem zaś Turcyja ma unikać wszelkiej prowokacyi.

Porta postanowiła czekać na skutki interwencyi mocarstw, czyni przytem jednak wczesne przygotowania wojenne.

TELEGRAMY.

PETERSBURG, 21 sierpnia (wł.) Sprawa formalnego zamknięcia sesyi trzeciej Dumy uchodzi w kołach poselskich za dotychczas niewyjaśnioną. Krażyły pogłoski, że zamknięcie odroczone, aby posłowie mogli wziąć udział w uroczystościach sierpniowych. Według innych wersji, zamknięcie nastąpi najpóźniej d. 7 września!

PETERSBURG, 21 sierpnia (P.) Uwięziono redaktora gazety „Prawda” za artykuł pod tytułem „Służba na kolejach północno-zachodnich” umieszczony w Nr. 62.

PETERSBURG, 21 sierpnia (P.) Ogłoszono Ukaz Najwyższy o zaprowadzeniu stanu wojennego w twierdzy kronsztadzkiej i w mieście Kronsztadzie.

LONDYN, 21 sierpnia (wł.) Jak donoszą tu z Nowego-Jorku, rewolucya w Rzeczypospolitej środkowo-amerykańskiej, Nicaragua, ma przedsięwzięć krwawy i okrutny. W mieście Leon rewolucyoniści wymordowali całą załogę rządową, złożoną z 500 ludzi.

WIEDEN, 21 sierpnia (wł.) Pogłoski, jakoby turecki następca tronu ks. Jussuf Izzedin Effendi wyjechał do Szwajcaryi, aby uczęstniczyć prywatnie w przedwstępnych rokowaniach pokojowych, są bezpodstawne. Książę udał się jedynie dla poratowania zdrowia do St. Moritz.

MARIENBAD, 21 sierpnia (wł.) Przybyłe z Anglii sufrażystki wpadły do hotelu, w którym mieszka przebywający tu na kuracyi kanclerz skarbu Lloyd George, wymazały nazwisko jego z tablicy hotelowej, a następnie demonstrowały wrzaskliwie przeciwko niemu na ulicy przed hotelem, wołając: „Votes for women!” (Prawo głosowania dla kobiet).

SKOPLJE, 21 sierpnia (P.) Turecki komendant Berany telegrafuje, że czarnogórcy prowadzą formalną wojnę. Fortyfikacje pograniczne zburzone. Do Berany wysłano pośpiesznie z Djakowicy cztery bataliony piechoty i czternaście baterij dział górskich. Minister wojny zarządził wysłanie do Berany wszystkich rezerw z Ipeku i Djakowicy.

SKOPLJE, 21 sierpnia (wł.) Na mocy umowy z komisją rządową, albańczycy otrzymają 35 tysięcy karabinów, prócz tego zaś 60,000 karabinów ma znajdować się dla nich w składach rządowych. Sklepy znów pootwierano. Albańczycy obiecują zachować się spokojnie, oczekując wypełnienia obietnic rządu do czwartego dnia Bajramu.

SKOPLJE, 21 sierpnia (P.) Wielki wezyr w imieniu sułtana wyraził za pośrednictwem generał-gubernatora kosowskiego, naganę albańczykom za to, że nie zadowolili się wszystkim, co dla nich uczyniono. Rząd będzie zmuszony znowu przelać krew bratnią, jeśli albańczycy nie rozejdą się. Dwie dywizye zajęły Welę i gotowe

są do wszczęcia walki w razie dalszego pochodu albańczyków.

MITROWICA, 21 sierpnia (P.) Arnauci ustąpił z urzędów siedmiu urzędników.

MITROWICA, 21 sierpnia (P.) W Wuczytrnie ogłoszono ludności o oblężeniu Berany przez czarnogórców.

KONSTANTYNOPOL, 21 sierpnia (P.) Porta poczyniła w Cetynii bardzo energiczne przedstawienia z powodu działalności czarnogórców w Beratnie. Porta zwróciła się też do wielkich mocarstw z protestem przeciw wspomnianej działalności czarnogórców.

KONSTANTYNOPOL, 21 sierpnia (wł.) Minister wojny Hilmi-pasza podał się do dymisji.

LONDYN, 22 sierpnia (P.) Umarł generał armii Zbawienia Boot.

MANAGUA, 22 sierpnia (P.) W pobliżu miasta powstańcy wyrzucili gruzinów w sile 430 ludzi.

RZYM, 22 sierpnia (P.) Podług wiarogodnych informacji Porta pragnie zakończyć wojnę, przekonawszy się o niemożliwości zachowania dla Turcyi Tripolitanii i Cyrenajki. W kołach kierowniczych utrzymują, że wojna zbliża się ku końcowi, chociaż może trwać jeszcze ze dwa miesiące, by ułatwić Porcie zachowanie jej powagi.

KONSTANTYNOPOL, 22-go sierpnia (P.) W Salonikach władze dopełniły rewizyi w redakcyi organu Komitetu „Turkeli”, dawniej „Rumeli”, skonfiskowały rękopisy i zamknęły gazetę. Na drodze żelaznej Saloniki—Konstantynopol na 52 kilometrze znaleziono bombę.

KONSTANTYNOPOL, 22 sierpnia (P.) Urzędownie komunikują, że albańczycy, spotkawszy się z wojskami w pobliżu Welsa, rozeszli się. Czarnogórcy opuścili Beranę, którą zajęły wojska tureckie.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 22 sierpnia (wł.) Z całych Niemiec nadchodzą hiobowe wieści o stanie żniw, których nie można dokończyć z powodu ustawicznych deszczów. Najwięcej ucierpiało Pomorze pruskie.

Bydgoszcz, 22 sierpnia (wł.) Izba karna skazała redaktora „Dziennika Bydgoskiego” p. Grzesiewicza na 2 miesiące więzienia za rzekomą obrazę ks. Aeltermana w artykule, wykazującym jego działalność hakatystyczną.

Bochum, 22 sierpnia (wł.) W kopalni węgla Fryderyk-Wielki, pod Horne ziemia zasypała dźw 3 górników, w tem 2 polaków. Wszczęta akcyja ratunkowa trwa.

Konstantynopol, 22 sierpnia (wł.) Urzędowa agencya otomańska ogłasza, że w sprawie rokowań pokojowych zarówno rząd turecki, jak włoski zobowiązały się zachowywać jaknajściślejsze milczenie, wszystkie więc doniesienia na tem tle prasy są dowolnymi kombinacyami.

Sofia, 22 sierpnia (wł.) Wzburzenie w Bułgaryi z powodu rzezi w Koczanie nie ustaje. Wszystkie rezolucye domagają się wojny z Turcyją. Na niedzielę macedoński komitet wykonawczy zwołał kongres do Sofii, na którym jeszcze raz będzie uchwalone energiczne żądanie wypowiedzenia wojny Turcyi i przesłanie królowi Ferdynandowi. Bułgarzy chcą działać przeciwko turekom w porozumieniu z Czarnogórczem i Serbią.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacyi centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr wzrost do 0° st.	Temperatura w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek prędkość właściwość na sekundę	U w a g i
21/VIII 1 popoł.	737.7	+14,5	84	Pn Z 2	Z dnia 21/VIII Temperatura max. +21,0C., min. 13,5 Opadu 5,0 mm
21/VIII 9 wiecz.	740.5	14,8	81	Pn 1	
22/VIII 7 rano	742.8	9,0	89	Z 2	

Numer dzisiejszy składa się z 10-ju stron.

W dniu 24-ym b. m., t. j. w sobotę, w kościele św. Stanisława Kostki, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

Z Goldów Amalii Piestrzyńskiej

odprawione zostanie za spokój jej duszy żałobne nabożeństwo o godzinie 10-ej rano, na które zapraszają

Mąż z dziećmi.

3044

JÓZEF RAJNER

B. P. B. KUPIEC

po długich cierpieniach zasnął w Bogu dnia 21 Sierpnia przeżywszy lat 83. Wyprowadzenie drogiej nam zwłok odbędzie się w Piątek, dnia 23 Sierpnia, o godz. 1-ej po południu z mieszkania przy ul. Wólczańskiej № 2.

3056

Pogrążeni w najgłębszym smutku **Synowie, córki, zięć, synowa, wnuki i prawnuk.**

Wszystkim, którzy okazali dowód współczucia, oraz raczyli wziąć udział w odprowadzeniu na miejsce wiecznego spoczynku drogiej nam zwłok

ś. † p.

Konstantego Chrapeckiego

a w szczególności wilebnemu duchowieństwu parafii św. Krzyża, składamy serdeczne „Bóg zapłać“

Żona i bracia.

3054

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA. Choroba ks. biskupa Bandurskiego. Lwowskie „Słowo Polskie“ donosi, że stan chorego od trzech tygodni ks. biskupa Bandurskiego pogorszył się znacznie. Początek choroby datuje się od ostatnich dni lipca. Wówczas to, skutkiem wyężdżającej pracy ks. biskup zapadł na bóle w lewej nodze, wywołane przez zapalenie żył z następstwem wytworzenia się skrzepów.

Chory ma stale gorączkę i od 3 b. m. nie opuszcza łóżka. Stan ks. biskupa od samego początku choroby jest ciężki, tembardziej, że chory cierpi także na zapalenie śródsierdzia. Dnia 17 b. m. stwierdzono zawał krwawy w płucach, następnie zapalenie w dolnym płacie płuca lewego, a onegdaj rano także zapalenie płuca po stronie prawej. Temperatura 39.1, tętno 120. Stan jest bardzo ciężki. Przy łóżu chorego czuwa prof dr. Rencki.

Według najświeższych wiadomości ks. biskup znajduje się w niebezpieczeństwie utraty życia. W otoczeniu ks. biskupa panuje wielkie przygnębienie.

— **Zgon prof. Winiarza.** Wczoraj wieczorem zmarł we Lwowie prof. dr. Alojzy Winiarz, sekretarz uniwersytetu.

W kilka lat po objęciu przez prof. Winiarza obowiązków sekretarza uniwersytetu, rozpoczęły się na uniwersytecie lwowskim znane awantury studentów ruskich.

W dniu 21 stycznia 1907 r. o godzinie 12 w południe profesor Winiarz został ranny w głowę przez studentów ruskich. Figurował później jako świadek w wiedeńskim procesie studentów.

W roku 1907 habilitował się na uniwersytecie lwowskim, wykładając prawo niemieckie. Zostawszy następnie dyrektorem archiwum na-

miestnictwa położył wielkie usługi. Wśród polskiej młodzieży akademickiej cieszył się wielkim poważaniem i ogromną popularnością.

S. p. Winiarz chorował od pół roku. Powodem jego śmierci — według pism galicyjskich — miała być owa rana, zadana przez ruskiego studenta w dniu 21 stycznia 1907 r.

Z KRAKOWA. Maniak anarcystyczny. Pozostający od kilku tygodni w areszcie śledczym w Krakowie dr. Augustyn Wróblewski ma być w dniach najbliższych wypuszczony na wolność. Władze krakowskie przyszły do przekonania, że Wróblewski jest niepoczytalny.

— W poszukiwaniu zaginionej. Wczoraj wyruszyła z Zakopanego wyprawa ratunkowa pod kierunkiem naczelnika Zaruskiego na poszukiwanie zaginionej w Tatrach panny Zielińskiej z Warszawy.

Wyprawa przeszukiwać będzie okolice polskiego Grzebienia, dolinę Swistową, Zielicką i Kaczą. Dotychczas stwierdzono, że 13 b. m. p. Zielińska była na Rysach, stamtąd więc rozpoczną się poszukiwania.

Wypadki i katastrofy.

(Wiadomości telegraficzne).

Specjalista od biżuterii. Przed kilku dniami policja hamburska aresztowała złodzieja klejnotów, nazwiskiem Nikolastow. Znalaziono przy nim klejnoty wartości kilkuset tysięcy koron. Sądzą, że Nikolastow był sprawcą wielkiej kradzieży u rosyjskiej księżnej Czernikow, której skradziono kosztowności na sumę 200 tys. rb.

Straszna tragedia. Niedaleko Brestu jakaś kobieta w przystępie obłędu rzuciła do rzeki 4 swoich dzieci, poczem sama skoczyła do wody i utonęła. Z dzieci jedno zdołano wyratować.

Katastrofa balonowa. W Sewastopolu wiatr zapędził balon wojskowy z 3 oficerami na pełne

morze. Balon opadł potem na wysłany z pomocą torpedowiec. Porucznik spadł do morza i utonął, utonęli i marynarze, którzy go ratowali. Inni lotnicy ocalili.

Wypadek z samochodem. Onegdaj w Ingolstadt przy wymijaniu rowu przydrożnego, przewrócił się samochód, w którym jechała żona i dwie córki ambasadora amerykańskiego przy dworze berlińskim, Leishmana. Obie córki odniosły rany ciężkie.

ODPOWIEDZI REDAKCYI.

P-u K. Michałskiemu w Łodzi. W wiadomej sprawie zechce się Szan. Pan zwrócić do biura Zarządu Gazowni łódzkiej (ul. Targowa nr. 54).

OFIARY.

Na budowę kościoła w Strykowie.

Zebrał w Kuluszkach przez Józefa Starockiego 3 rb. 25 kop.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów

W drugą rocznicę śmierci żony Stanisław Biegański 3 rb.

Na „Gniazdo“ Tow. opieki nad dziećmi.

A. Brinkenhof 2 rb.

Osoba młoda

posiadająca kilkoletnią praktykę, poszukuje posady biurowej. Referencje poważne. Łaskawe oferty w Administracji „Rozwoju“ pod „X. X.“ 2523

Księgarnia „Przeglądu Katolickiego“

UL. ŚW. ANDRZEJA № 3.

Poleca: obrazy, różańce, pocztówki artystyczne, powieści historyczne J. I. Kraszewskiego i materiały piśmienne. 195

Dr. H. Rejt

Średnia № 5,

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczołciowe, i kosmetyka lekarska. Leczenie syphilisu Salwarszanem Ehrlich-Hata 606 (wśród-żylnie). Leczenie elektrycznością (elektrolizą) i masażem wibracyjnym. Godziny przyjęć od 8—1 i od 4—8 w niedzielę i święta od 9—2 p.p. Dla Pań osobna poczekalnia. 963

LEKCYE MUZYKI

(Fortepian, skrzypce, wiolonczela, teorya)

według programu Konserwatorium Warsz. udziela Dyrektor Towarzystwa Muzycznego

Tadeusz Joteyko

ul. Juljusza 13. Zastać od 7—8 wiecz.

Schronisko dla kobiet pracujących.

Zaledwie przed półtora rokiem zorganizowało się stowarzyszenie pracujących samotnych kobiet rzymsko-katolickiego wyznania we Włocławku, a już zaznaczyło ono bardzo dodatnio swój rozwój. Otworzyło bowiem schronisko, którego poświęcenie odbyło się w ubiegłą niedzielę. Schronisko to urządzone jest z zastosowaniem wszelkich udogodnień higienicznych i wymagań estetycznych, w cichym zakątku na ulicy Orlej, wśród ogrodów, na pierwszym piętrze na które prowadzi ozdobne i wygodne schody. Przeznaczono na schronisko 9 wysokich, jasnych mniejszych i większych pokoi, łączących się ze sobą za pomocą kurytarza. Prócz tego jest wspólna jadalnia, o ileby które z pensjonaryszek chciały spożywać posiłki wspólnie. Z jadalnią łączy się piękna, obszerna weranda z widokiem na ogród, na podwórzu, ozdobionem zielenią, postawiono ładnie ukryty wodotrysk. Kuchnie, gdzie w każdej chwili można będzie mieć wodę gorącą i zimną, łazienka, kanalizacja składają się na całość, która nic nie pozostawia do życzenia.

W tej cichej przystani pod opieką troskliwych gospodyń, za bardzo niewielkim wynagrodzeniem, mniej więcej 300 rubli, znajdują schronienie, przytułek i pożywienie inteligentne kobiety samotne, ciężko pracujące na kawałek chleba, albo też kobiety w starszym wieku, potrzebujące spokoju, ciszy po pracy, walkach życia i znoju dni minionych.

Uroczę to i tak wygodne schronisko powstało dzięki poświęceniu się cichych pracownic igły, które nieraz nie dospały, niejednej rzeczy sobie odmówiły, aby zaoszczędzony ciężką i prawdziwie krwawą pracą grosz złożyć na ofiarę miłosierdzia chrześcijańskiego. Ta ich praca, te ich trudy, z małego ziarenka gorczycznego wyrosły w drzewo okazałe, pod którego cieniem tyle istot ludzkich znajduje pracę i przystań na resztę życia. Dziś patrząc na dzieło pracy swojej, mogą być dumne z tego, ale zarazem zachęcić się do większych jeszcze dzieł dla cierpiącej ludzkości.

Dzieło to jest jeszcze jednym nowym dowodem, że tylko praca cicha, nie szukająca rozgłosu, ofiarą jest uwieczniona pożądanym skutkiem, jest trwałą i owocną...

Dzisiaj wszędzie szumne gloszą hasła, trąbią nieomal na wszystkich rogach ulic o pracę społeczną, o dźwiganie w podwalinach społeczeństwa. Ale z temi górnymi hasłami nie zawsze idzie w parze praca ofiarna, wytrwała, nie zrażająca się żadnym niepowodzeniem, nie cofająca się wobec niewdzięczności ludzkiej, to też kończą się one na niczem, są tylko słowami bez czynu.

Jeżeli stowarzyszenie niewiast pracujących powzięło myśl założenia schroniska, to w czyn tę myśl wprowadził p. radca Szymański, którego zasługą dla miasta włocławianom są dobrze znane. P. K. Szymański, natchnął się wiarą, otuchą, gdy na swe słabe barki były się wiać taki ciężar, nie będąc pewne, czy go udźwigną. Wprost niespożyte położył zasługi dla schroniska, zajmując się wzniesieniem gmachu. Cała budowa, liczne interesy, kłopoty związane z nią przypadły mu w udziale. Po kilka razy dziennie był na miejscu budowy, wybierał i godził rzemieślników, sprowadzał materiały, dołożył także starań, aby to, co higiena i estetyka nakazują, nie było pominięte, a wszystko to czynił bezinteresownie, należy mu się więc uznanie wielkie za tak owocną pracę.

Kończąc te kilka wierszy sprawozdania, jestem pewny, że gdy społeczeństwo bliżej się przyjrzy temu cichemu i nierozgłosnemu stowarzyszeniu, jego działalności, a przede wszystkim wspaniałemu urządzeniu schroniska, nie poskąpi swych ofiar w miarę sił i możliwości na rozwój jego, aby nie tylko 9, ale przynajmniej kilkadziesiąt kobiet znalazło tam przytułek i opiekę. Warunki przyjęcia są niżej wymienione.

1. Osoby, składające kapitały żelazne na rzecz T-wa mają pierwszeństwo przed innymi pensjonaryszkami.

2. Ilość kapitału żelaznego, składanego na rzecz T-wa przez pojedyncze osoby, wpływa na większe względnie wygodę, jak obszerność pokoju, jakość pożywienia i t. p.

3. Osoba, ofiarująca przynajmniej 5 tysięcy na rzecz T-wa, otrzymuje wraz z oddzielnym pokojem całkowite utrzymanie, które będzie zabezpieczone na nieruchomości T-wa.

4. Osoby, ofiarujące mniejsze kapitały stosownie do ich wielkości, mogą liczyć na pewne ustępstwa. Szczegóły będą omówione i ustalone w poszczególnych wypadkach po umowie wzajemnej z zarządem.

5. Utrzymanie pensjonaryszki wraz z oddzielnym pokojem wynosi co najmniej miesięcznie 30 rubli.

6. Pensjonaryszki otrzymywać będą pożywienie 4 razy dziennie; śniadanie, obiad, podwieczorek i kolację. Jadłospis układa się na cały tydzień w porozumieniu z pensjonaryszkami. Wykwintne potrawy, napoje wody mineralne będą dawane jedynie za oddzielnym wynagrodzeniem po cenie kosztu.

U w a g a. Jest gorącym pragnieniem T-wa zabezpieczyć opiekę lekarską pensjonaryszkom.

7. Zakład obecnie posiada 9 pokoi dla pojedynczych pensjonaryszek na I piętrze, z których niektóre już są zajęte, oraz 3 pokoje na 2 piętrze wspólne dla większej liczby pensjonaryszek, rozporządzających mniejszymi zasobami.

8. Towarzystwo gorąco pragnie rozwinąć zakład i jeszcze więcej uprzystępnić warunki pobytu, które już dzisiaj nie dochodzą ceny kosztów.

9. Ponieważ przy zakładzie jest pracownia robót kobiecych, pensjonaryszki, uzdolnione do tej pracy i w niej biorące udział, otrzymywać będą odpowiednie wynagrodzenie. X.

Z prasy rosyjskiej.

—?—

P. Mienszikow, publicysta z „Nowego Wremieni” miewa podczas wyborów chwile podniosłych uczuć i lubi zabawić się liberalizmem.

Teraz np. p. Mienszikow doradza, by wybierano do Dumy państwowej ludzi niekoniecznie tylko nacyonalistycznie wyrobionych, ale uczciwych i utalentowanych, chociażby należeli do partji opozycyjnych.

Ale p. Mienszikow nawet, gdy stara się wypowiadać humanitarne idee, nie przestaje być szczerym. Nazywa on stale inorodców „bolesnymi naroślami na ciele Rosyi, która powinna uwolnić się od nich raz na zawsze, dając im autonomię, a nawet niezależność. I tak pisze;

„Małutkie narody”, jak polacy, z którymi Rosya walczyła przez 900 lat, stanowiłyby wówczas przegrody, „bufory” pomiędzy Rosją a potęgami ościennymi. Myśl autonomii jest niepopularna, może być uważana nawet za występna, może kto jeszcze uznać ją za zamach przeciwko podstawowemu dogmatowi konstytucji państwowej — niepodzielności Rosyi — ale Mienszikow, wierząc niezłomnie, że myśl jest niewygodna, utrzymuje że jednak byłaby dla Rosyi zbawienną.

„Ja również — pisze Mienszikow — jestem za niepodzielnością Rosyi, ale tylko Rosyi, t. j. terytorium, zajętego przez plemię rosyjskie. Uwaga, że poddając się napadom wszelkiego rodzaju inorodców, żydów, polaków, Niemców, ormian i t. d. i t. d., my temsamem u podstaw podrywamy zasadę niepodzielności rosyjskiej, oddajemy inorodcom to, co należy bezwzględnie do nas. Dzielimy się z nimi władzą polityczną, ziemią, kapitałami, przemysłem, handlem, wszystkimi rodzajami pracy narodowej i pozwalamy na usuwanie nas z własnego państwa. Rodowitym rosyjanom trzeba wyjeżdżać do Australii i Brazylii”.

„Mnie zaś się zdaje — pisze M. — że każdy naród powinien władać na swoim i nie tykać cudzego. Tylko pod tym warunkiem osiągalnym jest braterstwo ludów”.

Mienszikow zachwyca się stosunkami z Hiszpanią, bo ona jest daleko. Tymczasem z blizkim sąsiadem, Austrią, jakie przykre stosunki! „Dość, żeby Austrija zamarzyła o zawiadnięciu Małorosją, lub żeby ją przeraziła myśl, że my odbierzemy jej Galicyę, żeby obydwa narodowości uważały się za wrogów. Od stworzenia świata nie mieliśmy z Japonią żadnych sporów, ale dość było, żeby się nasunęła Korea i Mandżurya żeby doprowadzić obydwa wielkie narody do spotkania, którego ból pójdzie w głąb wieków. Ja trzymam się siódmego przykazania; „nie kradnij”, jako obowiązującego nie tylko pojedynczych

ludzi, ale też naród. Wziąwszy swoje od inorodców, wzięwszy niezajęte dotąd przez nikogo pustynie, Rosya może sobie powinszować wzrostu terytorjalnego oraz początku rozrostu na wewnątrz, t. j. początku istotnej cywilizacji. Rozszerzając się bez końca, kraj traci kapitał, rozwijając się na wewnątrz, skupia go — i być może, wszystkie nieszczęścia Rosyi na tem polegają że ona nie rozpoczęła jeszcze istotnego okresu skupienia. Zawojowując ogromne przestrzenie, dotychczas odciągaliśmy od środka siły narodowe. Czas się wrócić, czas wnieść do ojczyzny więcej, niż z niej dobywa, oraz zbierać ziemię rosyjską z pod zwalonych na nią inorodnych ciężarów. Wcale nie nalegam na autonomię kresów, ja nalegam na autonomię centrum rosyjskiego wobec kresów”.

„Gdybyśmy postawili sobie za cel odebranie niezależności narodom Europy, Azji i innych części świata, to cel powyższy słusznieby poczytano za krańcowo trudny i krańcowo niemoralny. Daleko naturalniejszym jest dla nas zezwolić Niemcom na zajmowanie Niemiec, Anglikom — Anglii i t. d. To samo należy stosować do dużych plemion inorodców; daleko łatwiej dla nas taniej, korzystniej, pozostawić tym szczepom ich gniazda historyczne, pod warunkiem jednak, żeby one ograniczyły się na tych gniazdach i nie rozpełzały się stamtąd po naszym terytorium. Zwycięstwo narodów nie posiada innego usprawiedliwienia moralnego, oprócz rozbrajania wrogów, ale skoro raz się ich rozbroi, następne pretensje do nich wchodzą już w granice łupieżstwa”.

Na tem kończy się ideowa część tych rozważań, podkreślonych jeszcze takim twierdzeniem; celem nacyonalizmu rosyjskiego jest „oczyścić Rosję od napadów inorodców i umieścić małe narody w ich własnej ojczyźnie”.

Grób Mikada.

Rząd japoński wyasygnował na budowę grobowca dla zmarłego cesarza Mutsuhito 1,200,000 jen, co czyni prawie 1,100,000 rubli.

Bardzo ciekawe są zwyczaje, towarzyszące wyborowi miejsca na grobowiec dla zmarłego cesarza w Japonii. W tym kierunku w dziejach Japonii istniały dwie epoki. Pierwsza z nich sięga do 14-go wieku, a charakteryzują ją ponaure obrządku, zapożyczone od sąsiednich Chin. Kapłani japońscy wyszukali stada białych wołów i wypuszczali je w pobliżu rezydencji zmarłego mikada. Miejsce, które sobie woły szczególnie upodobały, uważane było za szczególnie szczęśliwe i święte, tu też rozpoczynało budowę grobowca. Jeżeli miejsce to znajdowało się na równinie, kopano głęboki dół, w którym następnie z ciosanych kamieni budowano grobowiec, jeżeli natomiast woły zatrzymały się w górach, kuto w skałę odpowiedniej wielkości sarkofag.

Grobowiec powinien być gotów w ciągu 43 dni, tak przepisywało prawo. Wszyscy robotnicy, żony zmarłego oraz dzieci, które przyszły na świat w roku jego zgonu, i wreszcie stado białych wołów i kapłan najwyższy, który pierwszy odprawiał modły po zmarłym cesarzu, otaczali sarkofag, śpiewając cicho żałobne pieśni, a tymczasem sarkofag z zewnątrz zawalono kamieniami i zamurowywano.

Podróżny angielski, James Smitten, znalazł na początku ubiegłego stulecia w jednym z miast w północnej Japonii sarkofag jednego z cesarzy. W pieczarze, której część uległa zniszczeniu skutkiem trzęsienia ziemi, obok kamiennego grobowca, kryjącego szczątki cesarza, znalazł całe stopy kości, pozostałe po zamurowanych tutaj ludziach i zwierzętach.

Epokę drugą cechuje większa humanitarność i zmysł estetyczny. Wybór miejsca, na którym zbudowany ma być grobowiec dla cesarza, pozostawiono białym gołębim albo synogarlicom. Miejsce takie poznawano również po obfitości rosnących na niem białych karnianek, dokoła których latały roje pszczoł i pstrych motyli, noszących na skrzydłach swoich tajemnicze hieroglify. Wznoszono lub wykuwano w skałę, jak dawniej, sarkofag kamienny, nie rozlegały się już jednak łkania żywcem zamurowywanych, lecz lekki szelest setek tysięcy białych motyli z żałobnym znakiem na skrzydłach utulał do snu wiecznego leżącego w grobowcu cesarza.

W IV-o klasowej Szkole Filologicznej J. Radwańskiego w Łodzi, Zawadzka 9.

egzaminu wstępne i poprawkowe zaczyna się dnia 24 sierpnia, lek-
cye 2 września. Do podań dołączać należy metryki urodzenia i
świadectwa powtórnego szczepienia ospy. 2563

Belki żelazne i żelazo

zawsze na składzie cement

KAROL SOMYA

Piotrkowska Nr. 192. 2535

2 kl. Szkoła prywatna 2559

Henryka Wolfa

Mikołajewska 62

przyjmuje chłopców od lat 7 i przysposabia do wszystkich śred-
nich zakładów naukowych. Zapis odbywa się codziennie od godz.
10—2 i od 5—7 po poł. Lekcje rozpoczną się 22-go sierpnia.

Nowo utworzona lecznica chorób zębów i jamy ustnej

Lekarza-dentysty

St. DĄBROWSKIEGO

Specjalna pracownia zębów sztucznych, koron i mostków złotych
pod kierunkiem technika dentystycznego **C. Perkisa**. Wszy-
stkie znane systemy plombowania zębów. Wyjmowanie zębów bez
ból. Regulowanie krzywo rosnących zębów. Ceny najniższe
Porada 50 kop. Godziny przyjęć od 9 rano do 8 w. bez przerwy
Tel. 25-89.

Piotrkowska № 127

róg Rozwadowskiej, nad apteką W-go Danieleckiego. 1622

W 7-mio klasowym zakładzie naukowym żeńskim

Maryi Szczyglińskiej

Widzewska 119

rozpoczyna się zapis dnia 23 b. m. Egzamina 31-go
sierpnia. 2589

GLYCEROPHOSPHATE GRANULE
ROBIN

Glycerofosfat ziarnisty
ROBIN'A

GLYCEROFOSFAT WAPNIA I SODY
Stosowany w szpitalach paryskich
Wzmocniający system nerwowy.

Wskazany przeciw krzywicy, słabości kości w o-
kresie rośnięcia u dzieci, podczas karmienia i ciąży,
i przeciwko neurastenii, przeciążeniu umysłowemu i
t. p. Przyjemny w smaku, zarzyna się w małej ilo-
ści mleka lub wody. Dla dotkniętych cukrową cho-
robą wyrabia się w formie pastylek. 1851

Wystrzegaj się bezwartościowych naśladow. Sprzedaż w aptekach i w większych skła-
dach aptecznych.

Niniejszym podaję do wiadomości, że

w 8 kl. Gimnazjum filologicznem,

utrzymywanem przez Tow. **Uczelnia** (Nowo-Cegielniana 9),
egzaminu wstępne i powakacyjne do wszystkich klas roz-
poczyna się w dniu **27 sierpnia r. b.** o godz. 9-ej rano.

Podania przyjmuje kancelarya szkolna codziennie w go-
dzinach 9—1 pop. Kierownik szkoły przyjmuje osoby za-
interesowane i udziela informacji codziennie od 10—1 go-
dziny po południu.

Dyrektor gimnazjum **Jan Czeraszewicz.**

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. — Tel. 170.

**Choroby skórne, wener-
yczne i moczopłciowe.**
Godziny przyjęć: panowie od 9-
11 r. i od 5-8 po poł., panie
od 4-5 po poł.; w niedziele i
święta 8-12 r. 1465r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.

**Syphilis, skórne, wener-
yczne, choroby dróg moczowych.**

LECZENIE SYPHILISU
EHRlich HATA 606.

Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8
wiecz., dla dam od 4—5. W nie-
dziele i święta tylko do 1 rano.
746r

Dr. Rej
Średnia 5.

Sp.: Choroby skórne, wener-
yczne, włosów, kosmetyka lekarska
Leczenie Syphilisa Salvarsanem
EHRlich-HATA 606* (wśródzylne).
Leczenie elektrycznością (elek-
trolizem) i masażem wibracyjnym
Dla pań osobna poczekalnia.
Godz. przyjęć: od 8—1 rano i od 4—8 w
niedziele i święta od 9—9 p.p. 169

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób skór-
nych, włosów, wener-
ycznych lub dróg moczowych.
Gabinet Roentgenowski i światło-
lecznicy, **Piotrkowska 144,**
róg **Ewangelickiej,** telef.
№ 19-41.

LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.

Przyjmuję od 8—2 i od 5—9 w.
Dla pań osobna poczekalnia. 425r

Lekarz-Dentysta

A. Teplicki

Piotrkowska 121, I-o piętro.
Od 9/1 do 2; od 4—8. 2451

Dr. H. Rueger

Nawrot № 1.

Choroby wewnętrzne.

Przyjm. p. poł. 4—6. 5028

Dr. Pieniążek

Sp. chor. nosa, gardła i uszu.
Piotrkowska 120.
Przyjmuje od 11 do 12 w poł. i
od 5—6^{1/2} wiecz. w ciągu tygo-
dnia, za wyjątkiem niedziel i po-
niedziałków. 2612

Dr. med. W. Kotzin

powrócił.

Ul. PIOTRKOWSKA 71

Choroby serca i płuc,
przyjmuje od godz. 10—11 rano
i od 4—6 pp. 2765r
№ telefonu 21-19

Dr. Jan Cadarski

Lékarz m. Łodzi (cyruł 2)
b. asyst. klin. uniwers. warszaw.
Akuszerya,
choroby chirurg. i kobiece
przyjmuje do 10 r. 4—6 po poł.
Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2812

Doktor medycyny

Edward Bernhardt

Cegielniana 19, **powrócił.**
Przyjmuje z chorobami wew-
nętrznymi, (specjalnie płuc i serca).
Od 8-10 rano i od 4-6 pop. 2515

Dr. I. Silberstrom

Zawadzka 12.

**Choroby skóry, wener-
yczne, (stosowanie preparatu 606) i**
moczopłciowe. Kosmetyka lekar-
ska, (usuwanie szpecących wło-
sów, plam i t. d.) od 12—2 p. p.
i od 5—8 w. Panie: 4—5. Pocz-
ekalnia oddzielna. W niedziele od
11-3 pop. 712r

Wyższa szkoła kroju i szycia

„JÓZEFINY“

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem
w Belgii — srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, PIOTRKOWSKA № 84.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego
i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania.
Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża
pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po zło-
żeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub
świadectwa prywatne. **Na miejscu duży wybór manekinów.**
Przyjmuje się obstalunki podług zdjętej miary. Zamiejscowym
wysyła się za zaliczeniem pocztowym. 5456

7-klasowa Szkoła Żeńska

z prawem wstępu na wszechnice szwajcarskie

STANISŁAWY RAJSKIEJ

Dzielnia № 11.

Zapis uczenie od 26 sierpnia, od 10 rano do 2 po południu
i od 4 do 6 po poł. Egzaminu wstępne i poprawkowe do klas
przygotowawczych i 7-ty następujących od 2-go września. W roku
bieżącym otwiera się klasa 7-ma. Rozpoczęcie roku szkolnego
2-go września. 2537

Potrzebny piśmienny,
energiczny i sumienny

PIEKARZ

z kaucją, znający swój fach dokładnie, do zarządzania piekarnią
Stowarzyszenia spożywczego „Zorza“ w Widzewie, ul. Rokicińska
№ 109. Wymagane są świadectwa lub poważne rekomendacje.
Zgłaszać się o godzinie 8-ej wieczorem. 5056

JEDYNIE
praktyczna, higieniczna, elegancka i tania jest nasza
znakomita bielizna uznana w całym świecie dzięki swym
nieporównywanym zaletom i, polecając takową Szanow-
nej Publiczności, zwracamy Jej uwagę, że każda sztuka
naszej bielizny opatrzona jest marką fabryczną oraz
FOSMOZA naszą firmą dla łatwiejszego odróżnienia
jej od licznych nieudolnych naśladownictw
Mey i Edlich w Lipsku-Plagwitz

1959

DR. B. LOWENSTEN
FOSMOZA
NAJLEPSZA
MILKOWA DOŻYWCZA

Dla dzieci, matek, reko-
walescentów, osób nerwn-
ych i starców, FOSMOZA
zapewnia prawidłowy rozwój
krwi, kości i mięśni. Nie-
zbędu pokarm dla dzieci
w okresie ząbkowania i ro-
śnięcia. 1875 -

Liczne opinie Pp. Lekarzy
Ordynatorów szpitali dołą-
za się do każdego pudełka.
Dostać można wszędzie
Cena pudełka 1 rb.

PRYWATNA MĘSKA SZKOŁA

A. ZIMOWSKIEGO

w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 271.

przyjmuje zapisy uczniów od lat 7 codziennie w kancelaryi szkoły
od godz. 9 r. do 2 pp. Lekcje rozpoczną się 29 sierpnia. 2529

Nauczycielki, bony-półki i cudzoziemki, biuralistki, kasyerki,
pielęgniarki i t. d. poleca

Ochrona Kobiet

Spacerowa 17. Tamże pensjonat dla kobiet.

5006

Kursy pedagogiczne dla kobiet

Leonii Rudzkiej w Warszawie.

Kurs 2-letni. Wykłady rozpoczyna się 15-go września. Programy i zapisy kandydatek na 1912/13 rok szkolny w kancelarii kursów Zielenia 13. 2605

Dr. med. Leyberg

Ch. skóry, weneryczne i moczopł. Godziny przyjęć: 10-1 i 6-8 Dla pań 5-6 poczekalnia oddzielna W niedzielę od 8-1-ej.

Krótką 5, telef. 26-59. 1897

Dr. L. PRYBULSKI

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka), weneryczne i moczopł. Leczenie syphilisu EHRlich-HATA 600-914

Ul. Południowa № 2, telef. 13-59. Przyjmuje od godz. 8-1 r. i od 4-8 w., panie od 5-6 po poł. Dla pań osobna poczekalnia. 2427

Dr. med. Z. GOLC

Choroby skórne i weneryczne. Ul. MIKOŁAJEWSKA № 18. Godz. przyjęć: od g. 9-12 i od 4 1/2 - 7 1/2, wtorek, w niedzielę święta od 9 do 12 1/2. № telefonu 20-60. 1877

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisł. Piękarcki PIOTRKOWSKA № 115. Przyjm.: od 9-10 rano i od 5-8 wiecz., kobiety od 4-5. 1531-r.

Dr. E. Sonenberg

powrócił. Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne. Cegielniana 14, przyjmuje 11-1 i od 5-7 1/2, pp. 76r

Dr. med. J. Szwarcwasser

Piotrkowska 18. Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, jelit i przewodu pokarmowego (cukrowa, podgora, otępienie itd.). Niezbędne dla dygnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne. Wydział krwi w laboratorium własnym. Od 11-1 rano i od 5-7 1/2, po południu. 106

Dr. S. GERSZONI

powrócił. Piotrkowska 121, tel. 18.07. 2585

Dr. Fr. Łukasiewicz

Staro-Zarzewska № 36, róg Sosnowej. Choroby żołądka i jelit, wewnętrzne i dziecięce. Przyjmuje do g. 11 rano i od 3-ej do 6-ej po poł. 2209r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne Nawrot 2. przyjmuje od 8-10 1/2, i od 6-8 Po poł., panie od 5-6 i w niedzielę i święta od 8-r. 876r

Dr. Ludwik Pinkus

b. asystent Sanatorium dla chorób piersiowych w Zakopanym, choroby wewn., specj. choroby płuc Spacerowa 18, od 9-10 i od 4-6. 2968

Dr. BIRENWEIG

Srednia № 3, powrócił. Choroby skórne, weneryczne moczopłciowe. Od 11-1 i 3-7

Dr. W. Dutkiewicz

Specjalności: choroby skórne weneryczne 8 1/2-10 1/2, rano i od 4-7 1/2, w. W niedzielę od 9-12 rano. Zielenia 19. 347r,

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE, SKORY, DRUG MOCZOWYCH Przeprowadził się na ul. Spacerowa № 40, przy Andrzeja. 10-12 1/2, r. i 5-7 1/2, w.) 1485

Dr. A. S. Tenenbaum

przeprowadził się na ul. Piotrkowską 145, Telef. 24-16 Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi, żołądka i jelit. Przyjm. od 8-9 r 15-7 p

Potrzebni do większej parowej stolarni trzeźwy i zdolny

majster i szlicownik

Oferty w Rozwoju dla „1234”. 5038

Za 4300 sprzedam

dom murowany siedmiomieszkaniowy, kuźnię, stodołę, przeszło dwie morgi ziemi z łąką, przy rzeczce, dobre na letnisko. Prawo włościańskie, Zgierz, Krzywie, № 1, Górska. 3050

Poszukuję posady

inkasenta lub ekspedynta na żądanie mogę złożyć kaucję 5,000 rb. Łaskawe oferty pod lit. „A. B.” do administracji „Rozwoju”. 3042

Kółko rolnicze w Rekini

ma żyto Ketkuskie do siewu, drugi odsiew po 7 rubli. 2617

Mebie drewniane, łózka żelazne i niklowane, materace, otomany, leżanki, szezlongi, lustra, dywany, chodniki, linoleum, kołdry. Wyroby platerowane i niklowe, naczynia kuchenne, wanny, wyżymaczki i gramofony, najtaniej sprzedaje gotówką i na raty M. Rosen, Nawrot 14. 3002

Agenci-handlarze

mogą się zgłaszać do E. G. Dekerta, Aleksandrowska № 96 od 8-10 rano, od 8-8 wieczór do Karola Babicha, Suwalska № 3, koło Rynku Geyera. W soboty i niedziele zamknięto. 2621

Lekarz-Dentysta JÓZEF HALPERN

Piotrkowska № 18. powrócił z zagranicy i przyjmuje osoby. Wyjęcie zębów bez bólu. Zęby sztuczne bez podniebienia. 3040

DROBNE OGŁOSZENIA.

AIAIAIA! Pierwszorzędne Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej przemieśnione na Piotrkowską № 109 (parter). Poleca nauczycielki, nauczycieli i bony z różnym stopniem wykształcenia i różnej narodowości. 7180-4-4

AIAIAIA! Kaucjonowane biuro nauczycielskie Adamowiczowej ul. Piotrkowska 103. poleca: profesorów z wyższym wykształceniem na godziny, rutynowane nauczycielki, freblanki, wychowawczynie z doskonałymi świadectwami, cudzoziemki, bony z szyciem, inteligentną masażystkę, kasyerki, pielęgniarki gospodyni. 2611-6cs-1

AIAIA! Nauczyciela gimn. uniwersyt. w Monachium, praktyka w szkole paroletnia. Polkę chowaną zagranicą; dobry francuski, niemiecki, wyższa muzyka (uczenica Leszetyckiego). Nauczycielkę, pensya w Rydze, dobre: rosyjski, francuski, niemiecki, muzyka. Izraelitki—gimnazjum, wyższe kursy zagranicą. Pielęgniarki z praktyką, masażystkę na godziny. Freblanki, gospodynie, bony z szyciem, ekspedyentki, kasyerki wszelkich narodowości i wyznań, tyłko z dobrymi świadectwami, poleca Pierwszorzędne Biuro Nauczycielskie Feliksy Sekowskiej Przejazd 14. 7142-3wc-3

AIAI! Szafy, łózka z materacami, otomanę, bielizniarkę, kredens, stół, krzesła, meble salonowe, lustra, lampy, obrazy, wyprzedam bardzo tanio. Nowo - Cegielniana 6 - 7, front. 7169-5-4

AI Meble z 5 pokoiów: stołowego, sypialnego, salonu, sprzedam tanio częściowo, wyjeżdżając. Konstanytnowska 55 in. 14. 7266-2-2

AI Meble wyprzedam bardzo tanio: szafy, łózka z materacami, bielizniarkę, kredens, stół, krzesła, meble salonowe, lustra, słupy, ekran, obrazy, tualetę, otomanę, zegar, lampę, gramofon, biurko z fotelem. Piotrkowska 192 m. 5. 7267-2-2

Chłopcy porządnych rodziców, C mający chęć nauczyć się słusarsstwa, zostaną przyjęci do pracy. Długa 162. 7205-3*-2

Chłopcy do warsztatu potrzebni, C Zakątna 81. 7264-3-2

Dwa warsztaty stolarskie do sprzedania niedrogo byle zaraz. Brzezińska 78 m. 16. 7201-3-3

Do pracowni kwiatów sztucznych „Zofii”, Wólczajska nr. 133, potrzebne: podręczna i uczeniça; także są do sprzedania żelaza do kwiatów. 7124-3wc-3

Do wynajęcia różne mieszkania, D sklep i plac. Ul. Radwańska № 55, przy parku. 6508-12*-11

Dom z placem, komórką i nowa D pompa z powodu zmiany jest tanio zaraz do sprzedania. Wiadomość: ulica Stefana 15, Radogószcz u gospodarza. 7280-3*-1

Dom murowany w Rudzie 15 D mieszkań, sklep, tuż przy przystanku Wólkówka. sprzedam tanin, gotówki potrzeba 3000. Wiadomość Zawadzka 10-16, tamże do odstąpienia restauracyjna dzierżawa w fabrycznej miejscowości na dogodnych warunkach, potrzeba gotówki około 1,500. 7295-2-1

Filia piekarska oraz magiel za raz do sprzedania. Lutomińska 6. 7159-3cs-2

jest do sprzedania piekarnia z U filią na dogodnych warunkach z powodu wyjazdu przy ulicy Rybnej 9. Wiadomość na miejscu. 7236-3-2

Kawaleria do sprzedania zaraz. K Ul. Miłsza 47. 7208-3-3

Kawalerskie umeblowane pokoje K do wynajęcia. Ul. Benedykta № 55. 7290-4-1

Lokal ze świadectwami prosi o L zajęcie. Staro-Zarzewska 27 m. 15. 7277-2cs-1

Lokal na sklep kolonialny do L wynajęcia. Petersburska 50.

Młyn można zbudować na wo- M dzie po pogorzeli, jest koło wodne z wałami; pogródki z kamienia na cement, 5 morgów ziemi z łąką, cena 2000 rb., można założyć stawy rybne. Wiadomość w Łodzi, ulica Piotrkowska 17. Teatr Iluzyon, Aniolkiewicz, o godz. 6 po południu. 7268-3-2

Mamki przyjeżdżają ze wsi ze M świeżym pokarmem. Ulica Srednia 6, Stemplewska. 7265-2*2

Magiel do sprzedania. Wiede- M wska 84. 7197-2*-2

Magiel do sprzedania. Ul. Fran- M ciszkańska 56. 7292-3-1

Młody człowiek z kaucją i nie- M mieckim potrzebnym do interesu technicznego. Aleksandrowska 56, Stachnik, od 1-ej do 3 wieczór od 7-ej. 7282-3*-1

Maszynę do szycia sprzedam M bardzo tanio. Ul. Długa 64, skład gramofonów. 7502-3-1

Na bardzo dogodnych warunkach N do nabycia domu z placem w Nowych Chojnach. Wiadomość: Srednia 3, m. 3, kancelarya, od 9 do 12 rano. 7164-5-4

Obiady smaczne i zdrowe, ceny O przystępne. Pasaż-Szulca 36 mieszki. 24, oficyna, 2-gie piętro. 7211-2cs-1

Potrzebna inteligentna buietowa P z niemieckim językiem, oraz gospodyni do restauracyi. Piotrkowska 5, od 4-6 po poł. 7262-3-2

potrzebne prasowaczki. Rybna P № 15. 7245-3-2

Potrzebna zdolna prasowaczka P i praczka. Zachodnia 44. 7269-2-2

Potrzebne zdolne szwaczki do P szycia fartuchów. Piotrkowska № 275, A. Kubik. 7272-3-2

przybłąkał się pies - buldog P zółty z obciętym ogonem, uszy długie. Odebrać można: Staro-Łagiewnicka 5. 7257-2-2

potrzebni terminatorzy do słu- P sarni. Długa 151. 7228-2-2

Potrzebny współnik z kapitałem P 2000 rb. do dobrze wyrobionego interesu. Oferty dla „Wspólnika”. 7203-3-3

Pralni do sprzedania z całym P urządzeniem zaraz lub od św. Michała, tanio z powodu wyjazdu. Ul. Młynarska 55. Wiadomość: w pralni. 7191-3*-2

Przyjmę panienki uczące się na P stancję. Widzewska № 109 m. 4. 7199-5cs-2

Potrzebuję od 2500 do 3000 rb. P pożyczki na 1-szy numer hypoteki. Oferty w administracyi Rozwoju pod „Michał Ostrowski”. 7195-3*-2

Poszukuję 1500 rb. na pierwszy P numer hypoteki. Oferty w administr. Rozwoju pod „O. 1500 rubli”. 7217-3cs-2

Ślusarze na lepsze, gięte i bu- S dowlane roboty mogą się zgłosić. Długa 162. 7206-3*-2

Przyjmuję strojenia, reparacje P fortepianów, pianin, a także i polerowanie. Widzewska № 23 m. 33. 7158-3cs-2

Piwiarnię sprzedam tanio w do- P brym punkcie, narożną, Konstanytnowska 83. 7304-3sp-1

pokój do wynajęcia przy rodzi- P nie z osobnym wejściem dla mężczyzny. Adres: ul. Wólczajska 98 m. 20. 7296-4*-1

Potrzebna grzeczna, 13 letnia P dziewczyna do dziecka. Mi-kołajewska 56 m. 41. 7278-2-1

Przyjmuję strojenia, reparacje P fortepianów, pianin, a także i polerowanie. Bazar muzyczny, Łódź, ul. Nowomiejska 6, telef. № 29-08. 7258-2s-1

Potrzebna starsza panna do szy- P cia, sklep damskiej konfekcyi. Konstanytnowska 1. 7238-3-1

Pokój z przedpokojem do wy- P najęcia. Andrzeja 26, telefonu № 24-89. 7306-2-1

Potrzebna zdolna prasowaczka P i praczka. Ul. Radwańska 19. 7307-1

Piekarnia do wynajęcia zaraz. P Ul. Częstochowska 12. Wiadomość u gospodarza. 7271-5cs-1

Puczerzy potrzebni na robotę sta- P łą. P. Kopiechny, Nawrot 15, od 9-10 rano. 2615-1

Sprzedam sklep kolonialno-dy- S strybucyjny. Ul. Lesna 30. 7299-3-1

Stangret żonaty potrzebny. Du- S goletnie świadectwa konieczne. Nowa 5, (róg Przejazdu). 7500-1

Sklep do wynajęcia od paź- S dziernika. Nawrot 54 róg Ju-liusza 19 u gospodarza. 7279-3*-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny S oraz meble pokojowe zaraz do sprzedania. Ul. Widzewska № 244, wiadomość w sklepie. 7281-3-1

Sprzedam pół domu na Balu- S tach, ul. Spólna 24, zgłosić się do właściciela. 7289-3-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny S sprzedam z powodu wyjazdu. Nowe Chojny, Sienkiewicza 4, przy Rzgowskiej 107 na prawo. 7286-2s-1

Ślusarze wodociągowi, potrze- S bni. Stachnik, Aleksandrowska 56. 7238-3*-1

Sklep rzeźniczy do sprzedania, S ul. Żelazna 7. 7032-2c-1

Sklep w dobrym punkcie, przy S fabrykach. Karolewska 36. 7505-3sp-1

Sklep kolonialno-spożywczy i S dystrybucyjny w dobrym punkcie do sprzedania zaraz. Ulica Szkolna 15. 7213-3-3

Sklep kolonialny tanio do sprze- S dania. Ul. Karoła 20. 7255-3-2

Sklep spożywczy zaraz do sprze- S dania. Ul. Szejna № 9, Rado-gószcz. 7241-3-2

Sklep korzenny do sprzedania S z powodu wyjazdu. Przejazd № 51, róg Wodnej. 7251-2-2

Stołownia do sprzedania zaraz S z powodu choroby i różne meble zabezpieczon wszystkie Ulica Dzielna 31, Kamłaska. 7227-3-3

Sklep do sprzedania spożywczo- S dystrybucyjny. Zawadzka 37, Baluty. 7194-3-5

Wyjeżdżając zmuszona jestem W w paru dniach sprzedać ma- szynę do szycia, gramofon i inne rzeczy. Widzewska 119-2. 7303

Wspólnik z pracą potrzebny w S branży technicznej. Oferty pod „A. Z. 20”, „Rozwój”. 2615

Z powodu samotności zaraz Z sprzedam sklep kolonialno-dystrybucyjny, lub przyjmę zdolną współniczkę 1000 rb. Oferty poste-restante, „Kawaler” Toma-szów Rawski. 7294-3*-1

Zdolna krawcowa z krojem po- Z trzebna do domu prywatnego. Zachodnia 39 m. 6. 8287-1

Za nagrodą rbl 5. Zaginął mops Z dwunosowy, roczny, zółty, upraszam uczciwego znalazcę odprowadzić na Brzezińska 59 do restauracyi. 7202-3-3

Zakład felczerski, egzystujący Z od lat 20, do sprzedania. Wiadomość: Wólczajska 161.

Z powodu wyjazdu jest do sprze- Z dania dobrze prosperujący sklep kolonialno-galanteryjny. Szosa Rokicińska 19. 7259-3-2

Z magle do sprzedania. Ul. Sto- Z wiańska 11. 7249-3-2

Zagubione dokumenty.

A niela Fiedorowicz zagubiła pa- S szport wydany z gminy Mie-szków, pow. opoczyńskiego, gub. radomskiej. 7261-3-2

Bruno Frei zgubił kartę od pa- S szportu wydaną z fabr. Gold-mana. 7285-1

Debczyk Wojciech zgubił kartę D od paszportu wydaną z fabr. Birnbauma. 7298-1

Cardjan Ewa zgubiła paszport G wydany z gminy Grzegorzowice, gub. piotrkowskiej. 7195-3-3

Herman i Józefa Marcinkowicz H zagubił paszport wydany z Ozorkowa. 7291-3-1

Józef Ejchler zagubił paszport J wydany z gminy Opatówek, gub. kaliskiej. 7245-3-2

Józef Pikota zagubił kartę od U paszportu wydaną ze stolarni Zumera. 7192-3-3

Kosicki Józef zgubił paszport K wydany z gminy Żelgószczy, pow. tureckiego, gub. kaliskiej. 7242-3-2

Kukulak Stanisław zgubił pa- S szport wydany z gminy Kon-stanytnów, gub. piotrkowskiej. 7231-3-3

Oskar Frei zgubił paszport wy- S dany z gminy Grabica, gub. piotrkowskiej. 7284-3-1

Stanisław Dziegielewski zgubił S paszport wydany z gm. Wol-szyce, pow. kutnowskiego. 7221-3-3

Tadeusz Szydłowski zgubił kar- T tę od paszportu wydaną z fir-my Paula Kiegiel w Łodzi. 7295

Zaginął paszport wydany z ma- Z gistratu m. Łodzi na imię Jo-zefa Jankowskiego. 7288-3-1

CENTRALNA KLINIKA chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 66, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

Dwa ogrody owocowo-warzywne i łąki razem lub oddzielnie są do sprzedania w Łęczycy (gub. Kaliska).

Jeden 6 morgów z domem mieszkalnym, oranżerją, zabudowaniami gospodarskimi i inwentarzem oraz 2 morgi łąki przyległej.

Drugi ogród 15 morgów z domkiem dla robotników oraz 5 morgów łąki

Wiadomość na miejscu u właściciela. L. Jasińskiego w Łęczycy. 2593

Najlepszy dowód na wzrastające zamiłowanie do piwa

Towarzystwa Akcyjnego Browarów Parowych

Haberbusch i Schiele

w Warszawie

jest z roku na rok szybko rozwijający się obrót.

Statystyczny wykaz produkcji piwa w wiadrach:

1900—490,000 1903—553,500 1906—634,000 1909— 873,500
1901—510,000 1904—563,000 1907—849,500 1910—1065,000
1902—630,000 1905—582,000 1908—866,500 1911—1300,000

Główny Skład, Łódź, Przejazd 65, telef. 14-33.

Przedstawiciel Edward Lorentz. 2236

ZARZĄD

7-kl. Szkoły Handlowej w Zgierzu (koedukacyjnej)

niżej podaje do wiadomości, że egzaminy wstępne rozpoczną się dnia 27-go sierpnia, lekcyjne 4-go września. Miejsca wolne w klasach wstępnych i pierwszych czterech. Przy szkole oddział freblowski. Podania składają należy na ręce dyrektora szkoły.

LEKARZ-DENTYSTA

Ad. Żadewicz

powrócił z zagranicy.

Przyjmuje Piotrkowska 120,
telefon 14-03. 2559

Dr. H. Sadkowski

Piotrkowska 120.

Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek).
Codziennie od 8—10 rano i od 5 od 7 po poł. Telef 23-10. 259

Dr. Karol Gorodunski

choroby kobiece powrócił.
Piotrkowska 121, tel. 18-07, przyjmuje codziennie od 3—8 po poł. W niedzielę od 9—12-ej. 2585

Przejazd № 8

(starszy) Telef. 17-14

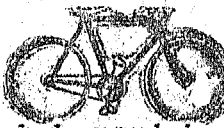
Dr. FRANCISZEK

KOZIOLKIEWICZ

mieszka obecnie Przejazd № 8,
front, I-e piętro.
Przyjmuje od 9^{1/2}—12 i od 6—8 w.

Nauczyciele!

szkoły handlowej przyjmie ucznia, który uczęszcza do średnich zakł. naukowych w m. Łodzi. Główna 67, II piętro, dom Ruprechta. 2972

Opony kamery i wszelkie części rowerowe tanio do sprzedania. Południowa № 27, m. 26. 3000

Skradzione mi trzy weksle; jeden na pięćdziesiąt, drugi na sto, a trzeci na dwieście rubli; na sto rubli z moim podpisem, a reszta z podpisem małżonków, Ambroziak, Ostrzegam, aby nikt takowe nie nabywał. Wspomniane weksle były bez daty. Wiś Miłoszki pod Łodzią, Antoni Roślak. 3012

Przy rozbiórce domu

są do sprzedania okna, drzwi, piece i drzewo z dwupiętrowego domu. Wiadomość na miejscu, Cegielniana 45 róg Wschodniej. 3022

OKNA

drewniane oszkłone, przydatne do budowy fabryk lub na inspekta ogrodowe, są do nabycia na placu budowy kościoła św. Stanisława Kostki, Obejrzec można codziennie o g. 9 rano. 3003

Potrzebna zaraz uzdolniona

Pracznica

kobieta lub mężczyzna do pralni chemicznej. Oferty składać w admin. „Rozwoju” z adresem zamieszkania pod lit. „F. A. 68”. 2998

INŻYNIER 2990

poleca się do wykonania wszelkich prac, projekty, obrachunki i statyczne obliczenia w zakresie budownictwa wchodzące. Specjalność: projekty i statyczne obliczenia do prac żelazo-betonowych. Łaskawe oferty pod „Zelbet” do adm. „Rozwoju”.

Potrzebny

zdolny, energiczny podmaistrzy murarski. Oferty pod „Budowa” w Rozwoju. 3026

Dla każdego nadaje się

buljon MAGGI™ w kostkach.

Polany jedynie wrzącą wodą wydadają natychmiast smaczny buljon, używany jako znakomity wzmacniający napój dla zdrowych i chorych, dla przeciążonych umysłową lub fizyczną pracą i dla myśliwych, turystów i t. p.

Buljon MAGGI™ w kostkach w zadziwiający sposób wzmacnia momentalnie słabe zupy, sosy, jarzyny i t. p., służy pozatym do gotowania jarzyn, ragout i t. p., oraz do przyrządzenia mięsnych zup z domieszkami.

1 kostka
na kwaterkę
wody 4 kop.

Wszędzie do nabycia.

Prawdziwy tylko

z nazwą MAGGI oraz marką
ochronną „krzyż gwiazda”

Zakład freblowski przyjmuje dzieci od lat 4-letnich.

Szkoła koedukacyjna przygotowawcza
przysposabia dzieci do zakładów średnich naukowych. Zapis
codziennie od godz. 9-go rano. Lekcje 2 września, Kon-
stantynowska 57. 3048

Marya Chojnacka.

Nowy uniwersalny środek do czyszczenia obuwi

„Helgolin” i „Marokko”

zmiękcza i nie niszczy skóry, nadaje lustrzany połysk. Główny
skład Łódź, Aleksandrowska 98, E. G. Dekert i S-ka 2619

A.A.A. Zbiór zadań arytmetycznych, ułożony przez St. Jan
kowskiego, przez Okręg Naukowy Warszawski za-
twierdzony został do użytku szkolnego, część I i II
dnia 15/28 czerwca 1909 roku, część III 5/18 mar-
ca 1910 roku.

Dostać można we wszystkich księgarniach.
Skład główny w księgarni St. Fabiańskiego w War-
szawie, ulica Królewska № 29. 3034

2-kl. Szkoła koedukacyjna

Zakład freblowski z ogrodem. Kursy dla freblanek. Konwer-
sacja niemiecka. Świadczenia poświadczane przez władze rządowe,

Maryi Zarzyckiej

Mikołajewska № 22, m. 24.

Zapisy od 25 b. m. codziennie od 11-ej do 3-ej, i od 5—7 pop.
Lekcje 2-go września. 3052

Zarząd Łódzkiej Rzeźni Miejskiej

poleca:

Skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie suche i solone. Łój i smalec topiony, do celów tech-
nicznych. Krew suszoną na nawozy sztuczne. Mięso-kostną na karm dla ryb, drobiu
i trzody. Włosień tapicerski dezynfekowany w kilku wyborowych jakościach i kolorach. Łódź
sztuczny po 15 kop. pud na miejscu bez odstawy. 443
Inżynierska № 1, tel. 46.